ریاضی و آمار (۲)

۱- گزینهٔ «۴» *(کتاب آبی)*

اگر عدد موردنظر را x در نظر بگیریم، ثلث عدد برابر $\frac{x}{3}$ و مربع ثلث عدد برابر $(\frac{x}{3})^2$ است و نصف مربع عدد برابر $\frac{x^2}{2}$ است. بنابراین عبارت به صورت $\frac{x^2}{2}+x=(\frac{x}{3})^2$ نوشته می‌شود.

(استدلال ریاضی، مشابه کار در کلاس صفحهٔ ۱۳ کتاب درسی)

۲- گزینهٔ «۲» *(میثم غفنوری)*

استدلال قیاس استثنایی را با نماد:

$$((p\Rightarrow q)\wedge p)\Rightarrow q$$

نشان می‌دهیم پس جواب گزینهٔ «۲» می‌باشد.

(استدلال ریاضی، مشابه سؤال کار در کلاس ۱، صفحهٔ ۱۵)

۳- گزینهٔ «۲» *(سعید رازورز)*

p	q	$p\vee q$	$p\wedge q$	$q\Rightarrow(p\wedge q)$	$(p\vee q)\Rightarrow(q\Rightarrow(p\wedge q))$
T	F	T	F	T	Ⓣ
F	T	T	F	F	F

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، مشابه کار در کلاس صفحهٔ ۱۰ و مشابه سؤالات امتحانات نهایی)

۴- گزینهٔ «۴» *(محمد اسری)*

چون از $a(c-d)=a-d$ داریم:

$$ac-ad=a-d$$

و در نتیجه:

$$ac-a=d(a-1)\Rightarrow a(c-1)=d(a-1)$$

پس:

$$d=\frac{a(c-1)}{a-1}$$

بنابراین $d=\frac{a(c-1)}{a}$ نخواهد بود و گزینهٔ «۴» استدلال نادرست است و در بقیه گزینه‌ها استدلال درست است.

(استدلال ریاضی، صفحهٔ ۱۷)

۵- گزینهٔ «۲» *(کتاب آبی)*

به بررسی تک تک مراحل می‌پردازیم:

گام اول ⇒ گام دوم ⇒ گام سوم

$$x<0 \Rightarrow \frac{1}{x}<0 \Rightarrow -\frac{1}{x}<0$$

گام سوم استدلال دارای خطا است زیرا هنگامی که یک منفی درطرفین نامساوی ضرب می‌کنیم جهت طرفین نامساوی عوض می‌شود یعنی $\frac{1}{x}<0\Rightarrow -\frac{1}{x}>0$ می‌شود که خطا در مرحلهٔ سوم باعث به‌دست آمدن نتیجهٔ نادرست و غلط می‌شود و این استدلال نادرست است.

(استدلال ریاضی، صفحهٔ ۱۷)

۶- گزینهٔ «۲» *(سعید رازورز)*

از درست بودن $p\wedge\sim q$ خواهیم داشت: p (درست) و $\sim q$ (درست)

لذا p درست و q نادرست می‌باشد.

از نادرست بودن $\sim r\vee s$ خواهیم داشت: s (نادرست) و $\sim r$ (نادرست)

لذا s نادرست و r درست می‌باشد.

حال ارزش هر چهار گزاره را بررسی می‌کنیم:

تشریح گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»:

$$p\wedge(q\vee p)$$

$$T\wedge(F\vee T)\equiv T\wedge(T)\equiv T$$

گزینهٔ «۲»:

$$(r\wedge\sim s)\wedge\sim p$$

$$(T\wedge\sim F)\wedge\sim T\equiv(T\wedge T)\wedge F\equiv T\wedge F\equiv F$$

گزینهٔ «۳»:

$$(p\vee\sim q)\wedge(p\vee r)\equiv(T\vee\sim F)\wedge(T\vee T)$$

$$\equiv(T\vee T)\wedge(T)\equiv T\vee T\equiv T$$

گزینهٔ «۴»:

$$(\sim p\vee\sim q)\vee\sim r\equiv(\sim T\vee\sim F)\vee(\sim T)$$

$$\equiv(F\vee T)\vee F\equiv T\vee F\equiv T$$

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌های ۴ و ۵)

ترنج بوک
تلاشی درمسیر موفقیت

۷- گزینهٔ «۳» *(محمد اسری)*

تشریح گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: درست، چون ارزش $p \Leftrightarrow q$ نادرست می‌شود و گزارهٔ شرطی به انتفای مقدم درست است.

گزینهٔ «۲»: درست، چون ارزش $(p \Leftrightarrow q) \wedge r$ نادرست می‌شود و گزارهٔ شرطی به انتفای مقدم درست است.

گزینهٔ «۳»: چون $q \equiv F$ و $p \equiv T$ پس $p \vee q \equiv T$ و بنابراین $p \Leftrightarrow q \equiv F$ و تنها گزینه با ارزش نادرست است.

$T \Leftrightarrow F \equiv F$

گزینهٔ «۴»: درست، چون $\sim q$ ارزش درست (نتیجه درست است) ارزش گزاره شرطی درست می‌شود.

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحهٔ ۹)

۸- گزینهٔ «۲» *(میثم فشنوری)*

$A \to p \wedge \sim p \equiv F \,,\, p \vee \sim p$ یا $q \vee \sim q \equiv T \to F \vee T \equiv T$

$B \to (p \vee \sim q) \wedge (p \vee q) \equiv p$

$C \to (\sim p \wedge q) \vee q \equiv q$

تشریح گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: $A \vee B \equiv T$

گزینهٔ «۲»: $A \wedge C \equiv C$ به C بستگی دارد.

گزینهٔ «۳»: $\sim (B \wedge C) \equiv T$ چون B و C نقیض همدیگر هستند، پس ترکیب عطفی همواره نادرست است. چون نقیض وجود دارد پس جواب درست می‌باشد.

گزینهٔ «۴»: $B \vee C \equiv T$

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحهٔ ۱۱)

۹- گزینهٔ «۳» *(پیمان طیار)*

چون q نادرست است، پس:

$(p \Leftrightarrow r) \vee q \equiv (p \Leftrightarrow r) \vee F \equiv (p \Leftrightarrow r)$

و از طرفی چون p درست است، بنابراین:

هم‌ارز با r خواهد بود $p \Leftrightarrow r \to$

یعنی طرف چپ r خواهد بود

طرف راست دوشرطی:

$\sim p \Rightarrow q \equiv F \Rightarrow F \equiv T$

بنابراین ارزش گزارهٔ $(\sim p \Rightarrow q) \wedge r$ نیز r خواهد بود، یعنی کل گزاره به‌صورت $r \Leftrightarrow r$ خواهد بود و هر گزاره‌ای با خودش دو شرطی شود همیشه درست است. یعنی:

$r \Leftrightarrow r = T$

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌های ۴ تا ۱۱)

۱۰- گزینهٔ «۲» *(حسین خیرخواه)*

راه حل اول:

p	q	$[(p \vee \sim q) \wedge (p \vee q)] \Rightarrow q \wedge (p \vee q)$	$\sim p \vee q$
د	د	د	د
د	ن	ن	ن
ن	د	د	د
ن	ن	د	د

راه حل دوم: طبق صفحهٔ ۱۱ کتاب درسی داریم:

$(p \vee \sim q) \wedge (p \vee q) \equiv p$

$q \wedge (q \vee p) \equiv q$

بنابراین اگر عبارت سؤال را ساده کنیم برابر است با:

$p \Rightarrow q \equiv \sim p \vee q$

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌های ۹ تا ۱۱)

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۱- گزینهٔ «۴» *(محمدعلی دولت‌خواهی)*

موارد «الف»، «د» و «و» درست هستند.

بررسی و تحلیل سایر موارد:

ب) مثنوی «جمشید و خورشید» سلمان ساوجی به‌شیوهٔ داستان‌های نظامی است.

ج) عُبید زاکانی شاعر قرن هشتم بود که ناملایمات اوضاع آشفتهٔ روزگار خود را برنمی‌تافت و تزویر و ریاکاری حاکمان زمان را در آثارش به تصویر می‌کشید.

هـ) حافظ از غزل‌سرایان قرن هشتم است و شعرش به قول خود او «همه بیت‌الغزل معرفت» است.

(تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم مشابه امتحانات مدارس، ترکیبی)

۱۲- گزینهٔ «۱» *(اعظم نوری‌نیا)*

الف) بزرگانی چون نجم‌الدّین کُبری و فریدالدّین عطّار نیشابوری در یورش ویرانگر مغول، کشته شدند.

ب) طبقات ناصری و مرصادالعباد از آثار جریان ساده‌نویسی در قرن هفتم هستند.

پ) سبک عراقی از اوایل قرن هفتم تا اوایل قرن دهم به مدت ۳۰۰ سال، سبک غالب متون ادب فارسی بود.

(تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۴)

۱۳- گزینهٔ «۲» *(محمدعلی دولت‌خواهی)*

فراوانی استفاده از واژگان عربی (قیام، رکوع، احد، منبر، احمد) از ویژگی‌های زبانی سبک عراقی است نه خراسانی.

در سایر ابیات استفاده از واژگان فارسی و هم‌چنین مواردی چون «اَبا»، «ایدون» و استفاده از «مر» در کنار مفعول جمله از ویژگی‌های زبانی سبک خراسانی است.

(سبک عراقی، مشابه امتحانات مدارس، صفحهٔ ۳۶)

۱۴- گزینهٔ «۲» *(نازنین‌فاطمه حاجیلوصفازاده)*

برخی از ویژگی‌های ادبی شعر این دوره عبارت است از:

- در شعر این دوره کاربرد غزل بیشتر شد و جایگاه تخلّص در انتهای آن تثبیت گردید.
- توجّه به علوم ادبی از جمله بدیع و بیان بیشتر شد.
- شعر این دوره از دربار خارج شد؛ قصیده از رونق افتاد و غزل عارفانه و عاشقانه رواج یافت.

(سبک عراقی، صفحه ۳۷)

۱۵- گزینهٔ «۲» *(اعظم نوری‌نیا)*

«دیوان شمس»، سرودهٔ مولانا است. «المعجم فی معاییر اشعار العجم» را شمس قیس رازی نوشته است.

«مکاتیب» از آثار مولانا است

(تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، ترکیبی)

۱۶- گزینهٔ «۳» *(اعظم نوری‌نیا)*

برای پاسخ به چنین سوالاتی، درست خواندن بیت، شما را به پاسخ می‌رساند. در این بیت، «قدر دانستن و پی بردن به ارزش» آمده است و ارتباطی با قضا و قدر ندارد.

در سایر ابیات، باور به قضا و قدر، با مفاهیم و تعابیر متفاوت دیده می‌شود.

(سبک عراقی، صفحهٔ ۳۷)

۱۷- گزینهٔ «۴» *(کتاب اول)*

در این بیت، به شراب‌نوشی و خاموش کردن عقل اشاره شده است.

بررسی سایر ابیات:

گزینهٔ «۱»: لزوم راهنمایی گرفتن از عقل برای پشیمان نشدن.

گزینهٔ «۲»: هماهنگی خرد و دین + عقل هدیهٔ الهی است.

گزینهٔ «۳»: عقل سپری در برابر ستم روزگار است.

(مفهوم، ترکیبی)

۱۸- گزینهٔ «۲» *(کتاب اول)*

بررسی مفهوم ابیات:

بیت الف: ادامه داشتن عشق پس از وصال

بیت ب: درد عشق را فقط عاشق می‌فهمد.

بیت پ: بی‌اختیار بودن عاشق

بیت ت: غنیمت شمردن عمر

(مفهوم، ترکیبی)

۱۹- گزینهٔ «۳» *(کتاب اول)*

مفهوم سایر ابیات: جهان تماماً عشق است.

مفهوم گزینهٔ «۳»: تکراری نشدن قصهٔ عشق.

(مفهوم، مشابه امتحانات مدارس، ترکیبی)

۲۰- گزینهٔ «۴» *(کتاب اول)*

مفهوم بیت الف و ب: مذمت نیازمندی به دیگران - نیاز به دیگران باعث خواری می‌شود.

بررسی سایر ابیات:

بیت پ: تو بی‌نیاز از ما شده‌ای و ما به تو نیازمندیم.

بیت ت: فکر باعث تقویت عقل می‌شود و عقل حرص و طمع را درمان می‌کند.

(مفهوم، ترکیبی)

ترنج بوک تلاشی در مسیر موفقیت

علوم و فنون ادبی (۲)

۲۱- گزینهٔ «۴» *(اعظم نوری‌نیا)*

در بیت این گزینه، تشبیه وجود ندارد. «بخارا» استعاره است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: شهریور پیراهن: اضافهٔ تشبیهی/ شهریور پیراهن [مانند] یـیلاق لک‌لک‌هاست.

گزینهٔ «۲»: تو [مانند] ماه هستی.

گزینهٔ «۳»: این بیت‌ها [مانند] داغ شماست.

(تشبیه، مشابه امتحانات مدارس، صفحه‌های ۲۶ و ۲۷)

۲۲- گزینهٔ «۴» *(کتاب اول)*

تشبیه در مصراع اول: «خرابات جان».

بررسی مصراع اول سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: «دل چون آهنت» / «دل چو آیینه‌ای»

گزینهٔ «۲»: «کعبهٔ ما کوی او» / «قبلهٔ ما روی او»

گزینهٔ «۳»: «هست خرد چون شکر» / «هست صور همچو نی»

(تشبیه، صفحه‌های ۲۶ و ۲۷)

۲۳- گزینهٔ «۴» *(امیر محمودی)*

در گزینه‌های «۱، ۲ و ۳»: تشبیه بلیغ اضافی به‌کار رفته است، اما در گزینهٔ «۴» تشبیه بلیغ غیراضافی (اسنادی) به‌کار رفته است.

تشریح گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: فکر: مشبه / بحر: مشبه‌به (بحر فکر)

گزینهٔ «۲»: محبت: مشبه / قید: مشبه‌به (قید محبت)

گزینهٔ «۳»: امید: مشبه / صبح: مشبه‌به (صبح امید)

گزینهٔ «۴»: خم زلف تو دام دلم [است].
مشبه مشبه‌به

(تشبیه، صفحهٔ ۲۹)

۲۴- گزینهٔ «۴» *(نازنین‌فاطمه هاجیلو صفازاده)*

تشبیه فشرده: آتش هوس / گسترده: [دل] همچو لالهٔ خودرو

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: تشبیه گسترده: [تو] چو خرمنی گل / تشبیه فشرده ندارد.

گزینهٔ «۲»: تشبیه گسترده ندارد. («چو» در اینجا، به معنی «هنگـامی‌کـه» است و ادات تشبیه نیست.)

گزینهٔ «۳»: تشبیه فشرده: ماه حسن، چاه زنخدان / تشبیه گسترده ندارد.

(تشبیه، مشابه امتحانات مدارس، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

۲۵- گزینهٔ «۴» *(محمدعلی دولت‌خواهی)*

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: ای صَ با آ / را مِ جا نی / چُن رَ سی آن / جا کِ دا نی

گزینهٔ «۲»: نَ هان کَر / د دی وا / نِ دَر جی / ب سَن گی

گزینهٔ «۳»: چُ رو زم بَر / جَ هان پیـ رو / ز گَر دان

(پایه‌های آوایی، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۲۶- گزینهٔ «۲» *(اعظم نوری‌نیا)*

مِث لِ بی دی	زُل ف ها را	ری خ تی بَر	شا نِ ها
گا ه وَق تی	دَر قَ فَس با	شُی رَ ها تَر	می شَ وی
۱	۲	۳	۴

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: چَش م اَز فی/ رو زِ ها یِ/ اِص فَ هان بَر/ دا ش تِ

گزینهٔ «۳»: با هَ مِ گَر/ می م با دِل/ ها یِ تَن ها/ بی ش تَر

گزینهٔ «۴»: کِ دَر با غی/ دِ رَخ تی مِه/ رَ بان را آ/ ل با لو یَش

(پایه‌های آوایی، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۲۷- گزینهٔ «۳» *(اعظم نوری‌نیا)*

مصراع این گزینه، سه پایهٔ آوایی دارد.

نق دِ صَد دِل	با یَ دَم دَر	هَر زَ ما نی
۱	۲	۳

سایر مصراع‌ها هر یک، چهار پایهٔ آوایی دارند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

بِ اَل ما	س می زَد	چَ کُش زَر	گَ ری
نَ ما نَد	فُـ زون تَر	زِ سا لی	پَ رَس تو
زَ مین شُد	بِ کِر دا	رِ تا بَن	دِ عاج
۱	۲	۳	۴

(پایه‌های آوایی، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

ترنج بوک
تلاشی در مسیر موفقیت

۲۸- گزینهٔ «۲» *(کتاب اول)*

الف) شکل کامل بیت اصلی:

چُ	مَن	صو	رَز	مُ	را	دا	نان
U	-	-	-	U	-	-	-
کِ	بَر	دا	رَن	د	بَر	دا	رَند
U	-	-	-	U	-	-	-
بِ	دین	دَر	گا	ه	حا	فِظ	را
U	-	-	-	U	-	-	-
چُ	می	خا	نَن	د	می	را	نَند
U	-	-	-	U	-	-	-

وزن رکن حذف‌شده: U - - -

بررسی وزن گزینه‌ها:

وزن	U	-	-	-
گزینهٔ «۱»	گِ	رِف	تا	رَم
گزینهٔ «۳»	شَ	با	هَن	گی
گزینهٔ «۴»	چَ	ما	لی	خُش

گزینهٔ «۲»:

U	-	U	-
یِ	فا	وَ	در

ب) شکل کامل بیت اصلی:

-	U	-	-	-	-	-	-
دا	رَ	تِی	وا	نَم	چُ	شَمع	
-	U	-	-	-	U	-	
تا	مُ	نَو	وَر	گَر	دَ	دَز	دی
-	U	-	-	-	U	-	-
-	U	-	-	-	U	-	
وَص	لِ	خُد	ءِی	نا	زَ	نین	
-	U	-	-	-	U	-	
سَر	فَ	را	زَم	کُن	شَ	بی	اَز
-	U	-	-	-	U	-	-

با توجه به رکن انتهای مصراع دوم وزن رکن حذف‌شده به صورت «- U -» است.

بررسی وزن گزینه‌ها:

وزن	-	U	-
گزینهٔ «۱»	زی	رَ	کی
گزینهٔ «۳»	جا	نُ	دِل
گزینهٔ «۴»	کا	تِ	بی

بررسی گزینهٔ «۲»:

U	-	U	-
سِ	تا	رِ	ای

(پایه‌های آوایی، مشابه امتحانات مدارس، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

۲۹- گزینهٔ «۳» *(سعید جعفری)*

مفهوم ابیات مرتبط: ارزشمندی عشق

مفهوم بیت گزینهٔ «۳»: عشق، با غم و اندوه همراه است.

(مفهوم، ترکیبی)

۳۰- گزینهٔ «۲» *(امیرمحمد حسن‌زاده)*

مفهوم گزینه‌های «۱، ۳ و ۴»، این است که هرکسی عشق را نمی‌فهمد و فقط انسان عاشق است که عشق را می‌فهمد و درک می‌کند. اما در گزینهٔ «۲» شاعر از رنج و غم توبه می‌نالد و از ساقی طلب شراب می‌کند؛ زیرا عمر گرانبها در اندیشهٔ خیال باطل گذشت.

(مفهوم، ترکیبی)

جامعه‌شناسی (۲)

۳۱- گزینهٔ «۳» *(محمدمهدی یعقوبی)*

تشریح گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: عبارت اول نادرست است:صرفاً جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ آنهاست (جهان تکوینی ذکر نشده است.) – عبارت دوم مربوط به دیدگاه قرآن است که در این دیدگاه، جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی، مهم و در تعامل با یکدیگرند.

گزینهٔ «۲»: عبارت اول مربوط به دیدگاه قرآن است که در این دیدگاه، جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی، مهم و در تعامل با یکدیگرند.

- عبارت دوم، دربارهٔ شکل «ب» درست است.

گزینهٔ «۳»: عبارت اول، دربارهٔ شکل «الف» درست است . – عبارت دوم نادرست است: ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آنها نظیر علوم طبیعی است.

گزینهٔ «۴»: عبارت اول مربوط به دیدگاه قرآنی است که در این دیدگاه، جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی، مهم و در تعامل با یکدیگرند.

- عبارت دوم، دربارهٔ شکل «ب» درست است.

(جهان فرهنگی، صفحه‌های ۷ و ۸)

۳۲- گزینهٔ «۳» *(مهیا مالکی)*

فرهنگ سرمایه‌داری و فرهنگ صهیونیسم نمونه‌ای از فرهنگ‌هایی هستند که عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای آن‌ها ناظر به قوم، منطقه یا گروه خاصی است و با عبور از مرزهای جغرافیایی خود، جهان را به مناطقی دوگانه تقسیم می‌کنند.

(فرهنگ جهانی ، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۳۳- گزینهٔ «۳» *(امیرحسین کاروین)*

در تاریخ اقوامی بوده‌اند که با قدرت نظامی بر دیگر اقوام تسلط پیدا کرده‌اند. غلبهٔ نظامی گرچه به حضور مستقیم مهاجمان در مناطق جغرافیایی مورد تهاجم منجر می‌شود، همواره گسترش فرهنگی آن‌ها را به دنبال نمی‌آورد.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی (۱)، صفحهٔ ۲۰)

۳۴- گزینهٔ «۳» *(عباس خدادادی)*

امپریالیسم فرهنگی هنگامی رخ می‌دهد که اولاً مقاومت فرهنگی منطقه‌ای که تحت تصرف اقتصادی یا نظامی جامعه‌ای دیگر قرار گرفته است، از بین برود و ثانیاً قوم مغلوب، برتری فرهنگی جامعهٔ مسلط را بپذیرد.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی (۱)، صفحهٔ ۲۳)

۳۵- گزینهٔ «۳» *(زهرا هاشمی)*

در استعمار فرا نو، استعمارگران بیش از ابزارهای نظامی، سیاسی و اقتصادی، از ابزارهای فرهنگی و علمی به ویژه رسانه‌ها و فنّاوری اطلاعات استفاده می‌کنند. جهان غرب در استعمار فرانو، هویت فرهنگی دیگر کشورها را هدف قرار می‌دهد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: در استعمار قدیم، استعمارگران حضور مستقیم و آشکار داشتند اما در استعمار نو، استعمارگران پنهان و مجریان آشکارند. در استعمار فرا نو، استعمارگران و مجریان هر دو پنهان‌اند.

گزینهٔ «۲»: دولت‌های استعمارگر برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته به خود، از کودتای نظامی نیز استفاده می‌کنند. کودتای انگلیسی سوم اسفند ۱۲۹۹رضاخان و همچنین کودتای آمریکایی ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ محمدرضا پهلوی دو نمونهٔ موفق از کودتاهای استعمار نو به شمار می‌روند و کودتای آمریکایی انگلیسی نوژه، که به قصد ضربه زدن به انقلاب اسلامی ایران طراحی شده بود، نمونهٔ شکست‌خوردهٔ این‌گونه کودتاهاست.

گزینهٔ «۴»: در استعمار نو، کشورهای استعمارگر با استفاده از شرایط مساعدی که در دورهٔ استعمار ایجاد کرده‌اند، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره، برای رسیدن به اهداف استعماری خود استفاده می‌کنند.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی (۱)، برگرفته از سؤال ۶ امتحان نهایی ۱۴۰۵، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۳۶- گزینهٔ «۱» *(یاسین ساعدی)*

اصول اعتقادی و ارزش‌های دین اسلام، مطابق با نظام آفرینش و موافق با فطرت آدمیان‌اند؛ بنابراین به قوم و گروه خاصی تعلق ندارند و جهان‌شمول هستند.

عقل در فرهنگ اسلام، زیباترین و محبوب‌ترین مخلوق خداوند است.

نکته: انسان‌ها مختار هستند و خدا آنان را دارای قدرت اراده و اختیار آفریده و نمی‌توان گفت که در هر شرایطی تمامی انسان‌ها امکان پیشرفت دارند و زندگی و موفقیت هرکس به تصمیمات خود فرد بستگی دارد.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی (۲)،

برگرفته از سؤال ۳ بخش (الف) امتحان نهایی ۱۴۰۵، صفحهٔ ۲۷)

۳۷- گزینهٔ «۱» *(عباس خدادادی)*

فرهنگ جاهلی در عصر نبوی تا فتح مکه، در برابر اسلام آشکارا مقاومت کرده بود و پس از آن، به ناچار ظاهر اسلامی به خود گرفته بود. این ارزش‌ها در دوران خلافت، دوباره در جامعهٔ اسلامی نمایان شد و به‌تدریج قدرت جدیدی را در جامعهٔ اسلامی بر اساس روابط قبیله‌ای و عشیره‌ای شکل داد.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی (۲)، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

۳۸- گزینهٔ «۳» *(سیدپارسا طبائی)*

شباهت: در هر دو دوره حاکمیت قبیله‌ها برقرار بود.

تفاوت: در دورهٔ خلافت مظاهر فرهنگ اسلامی رعایت می‌شد ولی در دورهٔ استبداد استعماری حذف شد.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی (۲)،

برگرفته از امتحانات مدارس، صفحه‌های ۲۹ و ۳۱)

۳۹- گزینهٔ «۱» *(عاطفه طاهر)*

تفاوت راهبردی استبداد قومی با استبداد استعماری این است که استبداد قومی با وجود اینکه دارای هویتی غیراسلامی بود به‌دلیل اینکه پشتوانه و پیشینه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌کرد و می‌کوشید با رعایت ظواهر اسلامی ظاهر دینی خود را حفظ کند؛ در مقابل استبداد استعماری به‌دلیل اینکه در سایهٔ قدرت و سلطهٔ جهان غرب عمل می‌کرد برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی (۲)، صفحهٔ ۳۱)

۴۰- گزینهٔ «۴» *(یاسین ساعدی)*

نخبگان کشورهای اسلامی قبل از انقلاب از مکاتب و روش‌های غربی مانند ناسیونالیسم (ملی‌گرایی) یا مارکسیسم استفاده می‌کردند. این مکاتب علاوه بر اینکه وحدت امت اسلامی را مخدوش می‌کردند، مورد حمایت مردمی که در دامان فرهنگ اسلام تربیت یافته بودند نیز قرار نمی‌گرفتند.»

(نمونه‌های فرهنگ جهانی (۲)، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

تلاشی در مسیر موفقیت

روان‌شناسی

۴۱- گزینهٔ «۱» *(عاطفه طاهر)*

نفر اول: مشاهدهٔ مستقیم پدیده‌ها مثل ستارگان و فصل‌ها روش تجربی است.

نفر دوم: احساس درونی و قلبی = شهود

منابع و روش‌های کسب آگاهی و معرفت:

- عقل (روش‌های فلسفی، استدلال‌های منطقی)
- شهود و دریافت درونی
- استناد به وحی، آیات، سخن و عمل بزرگان دین
- تجربه (روش‌های علم تجربی)

(روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۴۲- گزینهٔ «۱» *(محمد حبیبی)*

منظور از فرضیه پاسخ‌های اولیه و تا حد ممکن سنجیده به مسائل علمی است. در این جمله فرضیه توصیف شده است.

(روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، مشابه فعالیت صفحهٔ ۱۶ کتاب درسی، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۶)

۴۳- گزینهٔ «۳» *(هانا احمدزاده)*

الف) فرایند به جریان عمل اشاره دارد یعنی در فرایند از مبدأ به سوی مقصد در حال حرکت هستیم. (از نقطهٔ مشخص یعنی طرح مسئله شروع می‌شود و به نقطه‌ای مشخص یعنی دستیابی به پاسخ مسئله می‌رسد.)

جریان رسیدن به هدف را فرایند می‌گویند. اگر بدون هدف اقدامی صورت گیرد، اقدام محقق‌شده، به دلیل توجه نداشتن به هدف مشخص نتیجه‌بخش نخواهد بود.

ب) پدیده‌های روان‌شناختی مانند استرس و قضاوت بسیار پیچیده‌تر از موضوعاتی هستند که در علوم دیگر بررسی می‌شوند؛ به همین دلیل برداشت یکسان و ارائهٔ تعریف عملیاتی دقیق از آنها دشوارتر می‌باشد. (رد گزینهٔ «۴»)

ج) با توجه به اینکه رکن اساسی روش علمی، مشاهده و تجربه است، روش‌های ارائه‌شده در علم تجربی در حیطهٔ امور مشاهده‌پذیر قابل اجرا و معتبر هستند و از این روش‌ها نمی‌توان در حیطهٔ امور غیرقابل مشاهده با حواس پنج‌گانه استفاده کرد و تنها چیزی که علم تجربی در مواجهه با مسائل غیرقابل مشاهده می‌تواند ادعا کند «نمی‌دانم» است.

د) در یک آزمایش تجربی متغیر هر چیزی است که تغییر کند. در پژوهش موردنظر «میزان استفاده از فضای مجازی، میزان مطالعه، مقاطع مختلف تحصیلی» متغیرهای پژوهش می‌باشند. (رد گزینهٔ «۲»)

هـ) یافته‌های به‌دست‌آمده از روش علمی، شخصی نیست و هر دانشمند می‌تواند با رعایت ضوابط علمی یافته‌های دیگران را تکرار کند. (رد گزینهٔ «۱»)

(روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، مشابه سؤال صفحهٔ ۱۹ کتاب درسی، صفحه‌های ۱۶ تا ۲۰)

۴۴- گزینهٔ «۴» *(هانا احمدزاده)*

تشریح عبارت‌ها:

الف) گذشت زمان و تغییر در مبانی و پیش‌فرض‌های علم، تغییر در نیازهای فرهنگی، اجتماعی و زیستی و همچنین افزایش اطلاعات در هر علم، باعث تغییر در توصیف و تبیین‌های موجود در یک علم می‌شود. این امر سبب می‌شود در برخی مسائل علمی و یا حتی تعریف یک علم، نتوان به یک نظریهٔ واحد یا دیدگاهی منسجم رسید. (رد گزینهٔ «۳»)

ب) به هر نوع فعالیت مورد مشاهدهٔ جاندار، رفتار می‌گویند. نوشتن و دویدن نمونه‌هایی از رفتار می‌باشند، اما رؤیاپردازی و تصمیم‌گیری از اموری هستند که به‌طور مستقیم قابل مشاهده نیستند. (رد گزینهٔ «۱»)

ج) به فرایندهایی همچون توجه، ادراک و حافظه «شناخت پایه» می‌گویند؛ در تمامی گزینه‌ها تعاریف ارائه‌شده با این مفاهیم مرتبط است، اما «تحریک گیرنده‌های حسی توسط محرک‌ها» به فرایند «احساس» اشاره دارد که در مراحل شناخت پایه قرار نمی‌گیرد. (رد گزینهٔ «۲»)

د) هرچه از شناخت پایه به سوی شناخت عالی پیش برویم، عمل پردازش پیچیده‌تر می‌شود. تصمیم‌گیری و حل مسئله عالی‌ترین مراتب شناخت هستند.

(روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۳)

۴۵- گزینهٔ «۴» *(فرید هادی)*

تشریح عبارت‌ها:

درست: شاید افراد عادی جامعه بیش از هر روشی با آزمون‌ها مواجه شده باشند.

درست: در مصاحبه محقق بر اساس پاسخ‌های دریافتی، ادامه و جریان مصاحبه را سازماندهی می‌کند.

نادرست: در آزمون باید نتایج اجرای متعدد یکسان یا تقریباً یکسان باشد.

نادرست: مشاهده ممکن است با تعصب و پیش‌داوری همراه باشد.

(روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۴۶- گزینهٔ «۲» *(عاطفه طاهر)*

روان‌شناسی رشد شاخه‌ای از علم روان‌شناسی است که تلاش می‌کند تغییراتی را که در طول زندگی از زمان تشکیل نطفه تا زمان مرگ در آدمی رخ می‌دهد مطالعه کند.

(روان‌شناسی رشد، صفحهٔ ۳۷)

۴۷- گزینهٔ «۲» *(نگین مرسلی)*

شباهت ظاهری دوقلوها: به عامل وراثتی مربوط است؛ چون ویژگی‌های وراثتی از قبل در فرد وجود دارند و در شکل‌گیری صفات جسمانی نقش دارند.

مهارت در پیانو که نتیجهٔ یادگیری، تمرین و آموزش است: یعنی عوامل محیطی در آن نقش دارند.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۲)

تلاش در مسیر موفقیت

۴۸- گزینهٔ «۳» *(نگین مرسلی)*

رشد تا ۲۱ سالگی در دیدگاه اسلامی به سه دوره تقسیم می‌شود:

هفت سال اول: کودک «آقا و سرور» است؛ بازی، پرورش عواطف و احساسات و استفاده از حس تقلید او اهمیت دارد.

هفت سال دوم: کودک «فرمانبردار» است؛ آموزش ارزش‌ها، شناخت زشتی و زیبایی و تأدیب او مورد تأکید قرار می‌گیرد.

هفت سال سوم: کودک «وزیر و مشاور» است؛ نباید با او به‌صورت آمرانه رفتار کرد و باید مانند عضو بزرگ خانواده، او را در تصمیم‌گیری‌ها مشارکت داد.

فرد ۱۸ ساله در بازهٔ هفت سال سوم قرار دارد؛ بنابراین انتظار اطاعت صرف و رفتار آمرانه با او، با ویژگی این مرحله تعارض دارد.

(روان‌شناسی رشد، صفحهٔ ۴۴)

۴۹- گزینهٔ «۱» *(محمد حبیبی)*

رشد شناختی (ادراکی): کودک ۳ ساله در مرحلهٔ پردازش ادراکی است، بنابراین اندازهٔ ظاهری برای او مهم‌تر از ارزش واقعی است ← هدیهٔ بزرگ را برمی‌گزیند و لیوان بلند را با وجود حجم مساوی، پرحجم‌تر می‌پندارد.

رشد حرکتی: مهارت‌های درشت (مانند بالا رفتن از پله) زودتر از مهارت‌های ظریف (مانند بستن بند کفش) کسب می‌شوند ← در پله موفق، در بستن بند ناتوان.

(روان‌شناسی رشد، مشابه فعالیت صفحهٔ ۴۸ کتاب درسی، صفحه‌های ۴۶ تا ۴۸)

۵۰- گزینهٔ «۳» *(محمد حبیبی)*

تشریح گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: (نادرست): کیان فقط خشم ندارد، پشیمانی (هیجان مرکب) هم دارد. همچنین بازی گروهی و قاعده‌مند او، رشد اجتماعی دورهٔ دبستان است، نه اولیه. با توجه به پشیمانی کودک بعد از دیدن واکنش دوستش، رفتار بخشیدن کیک را نمی‌توان صرفاً ذیل درک اخلاقی غریزی گنجاند.

گزینهٔ «۲»: (نادرست): خشم (هیجان ساده) در او کاملاً دیده می‌شود، پس عبارت «دیده نمی‌شود» غلط است.

گزینهٔ «۳»: (صحیح): خشم (ساده) + پشیمانی (مرکب) + بازی گروهی با همجنس و قاعده‌مندی بازی (اجتماعی دورهٔ دبستان) + جبران اشتباه (اخلاق تدریجی) ← همهٔ موارد را پوشش می‌دهد.

گزینهٔ «۴»: (نادرست): بازی او گروهی و قاعده‌مند است، نه «موازی» (مربوط به ۳ - ۲ سالگی). همچنین اخلاقش تقلید صرف نیست، بلکه با توجه به تغییر رفتار پس از دیدن ناراحتی دوستش می‌توان درک اخلاقی او را فراتر از تقلیدی بودن دانست.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۹ تا ۵۲)

عربی، زبان قرآن (۲)

۵۱- گزینهٔ «۱» *(رضا مهرنیزاده)*

«الشَّاتِم»: دشنامگو (رد گزینهٔ «۲») / «یُسْخَطِ»: تا...خشمگین شود (رد گزینه‌های «۲ و ۳») / «الشَّیْطَانُ مِنْ صَمْتِک»: شیطان از سکوتت (رد گزینهٔ «۲») / «یُرْضِی»: خشنود می‌سازد (رد گزینهٔ «۴») / «رَبَّهُ»: پروردگارش (رد گزینهٔ «۳»)

نکته مهم درسی:

- باب إفعال، غالباً فعل لازم را به فعل متعدی تبدیل می‌کند. (مثال: «یَرضی»: خشنود می‌شود / «یُرضی» (یُفعِل): خشنود می‌سازد)

- هرگاه ابتدا، یک فعل امر یا نهی بیاید و بعد در ادامهٔ جمله یک فعل مضارع بیاید، آن فعل مضارع به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود.

(ترجمه، مشابه تمرین دوم صفحهٔ ۱۰)

۵۲- گزینهٔ «۴» *(محمدرضا سوری)*

«کانَ؟ یُذکَرُ»: یاد می‌شد (رد گزینهٔ «۲») / «بِأَفْضَلِ الْحِکَمِ»: با بهترین (شایسته‌ترین) حکمت‌ها (دانش‌ها) (رد گزینهٔ «۱») / «أَنفَعِ الْمَواعِظِ»: سودمندترین اندرزها (رد گزینهٔ «۳») / «قَد أوصا»: سفارش کرد، سفارش کرده‌است (رد گزینه‌های «۲ و ۳») / «لِإبنِهِ»: به پسرش / «آنها» در گزینهٔ «۱» اضافی است.

(ترجمه، صفحهٔ ۲)

۵۳- گزینهٔ «۳» *(علی رضی)*

«فَتَّشنا»: جستیم / «عَیونَ الحیاة فی الظُّلُمات»: چشمه‌های زندگی را در تاریکی‌ها (رد گزینهٔ «۲») / «قد نَجِدُها»: آنها را گاهی می‌یابیم (رد گزینهٔ «۴») / «عندما»: آنگاه که، هنگامی که / «نَشُمَّ»: می‌بوییم (رد گزینهٔ «۴») / «رفات الأحِبَّة الَّذینَ»: استخوان پوسیده یارانی که (رد گزینهٔ «۱») / «کانوا هَجَرونا»: ما را رها کرده‌بودند (رد گزینهٔ «۱»)

نکته مهم درسی:

- کان + فعل ماضی = معادل «ماضی بعید» در فارسی.

- قد + فعل مضارع = گاهی + فعل مضارع اخباری / شاید + فعل مضارع التزامی

(ترجمه، صفحه ۱۹)

ترنج بوک
تلاش برای مسیر موفقیت

۵۴- گزینهٔ «۴» *(رضا قنبری)*

ترجمهٔ درست گزینهٔ «۴»: ای یاران! اشک‌های چشمم نشانهٔ اندوه زیاد من است!

سایر گزینه‌ها کاملاً درست هستند.

نکته مهم درسی:

اسم جمع مذکر سالم و اسم مثنی اگر مضاف واقع شوند، «ن» پایانی آنها حذف می‌شود.

(ترجمه، ترکیبی)

۵۵- گزینهٔ «۱» *(محمدرضا سوری)*

«کم»: چقدر... / «تُمرّرینَ»: تلخ می‌کنی / «أنَّ»: که / «أستغیثُ بِکِ»: از تو کمک می‌خواهم / «أدنُو»: نزدیک می‌شوم

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۲»: «کیفَ»: کَم / «ولکنّکَ»: وَ / «إلی الأبد»: دائماً

گزینهٔ «۳»: «تَفهَمینَ»: تَعلمینَ / «أرجو (امید دارم)»: أستغیثُ

گزینهٔ «۴»: «تَمُرُّ (عبور می‌کنی)»: تُمرِّرُ / «همواره» معادلی برایش نیامده.

(تعریب، صفحهٔ ۱۹)

۵۶- گزینهٔ «۳» *(رضا مهرپزاره)*

از شدت اندوه به دلیل دوری تو، گذر شب و روز را احساس نمی‌کنم!

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: وقتی تو از من دور شدی و ترکم نمودی، من فقط در شب و روز به کارهایم توجه می‌کنم!

گزینهٔ «۲»: به دلیل سختی‌های روزهای زندگیت، تو از طلوع سپیده دم تا آخر شب نمی‌خوابی!

گزینهٔ «۴»: من برای دوری تو ناراحت نمی‌شوم، اگرچه شبانگاه و صبحگاه من برابر باشند!

(مفهوم، برگرفته از متن صفحهٔ ۱۹)

۵۷- گزینهٔ «۱» *(محمدفرهان فخاریان)*

تشریح گزینه‌ها:

«خَدّ»: گونه / «مُتَواضِع»: فروتن / «مُحْتال»: خودپسند / «فَخور»: فخرفروش

تمامی گزینه‌ها به‌جز گزینهٔ «۱» به یک ویژگی شخصیتی اشاره دارند.

(واژگان، مشابه تمرین هفتم صفحهٔ ۱۴)

۵۸- گزینهٔ «۴» *(محمدفرهان فخاریان)*

«مَفاتیح» مفردش «مِفتاح» است که بر وزن اسم مکان نمی‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: «مَتجَر» بر وزن «مَفعَل» و اسم مکان می‌باشد.

گزینهٔ «۲»: «مَقابِر» مفردش «مَقبَرَة»، بر وزن «مَفعَلَة» و اسم مکان می‌باشد.

گزینهٔ «۳»: «مَلعَب» بر وزن «مَفعَل» و اسم مکان می‌باشد.

(قواعد، صفحه ۸)

۵۹- گزینهٔ «۳» *(امیرعلی فردین)*

در گزینهٔ «۳»، کلمه «أکبر» نقش خبر را در جمله دارد ولی در گزینهٔ «۱»، «شَرٌّ» و در گزینهٔ «۲»، «أکثَرُ» مبتدا می‌باشد؛ در گزینهٔ «۴»، اسم تفضیلی وجود ندارد؛ و کلمه «أسرَعَ (شتافت)» فعل ماضی می‌باشد.

ترجمهٔ گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: بدترین مردم کسی است که پایبند به امانت نیست!

گزینهٔ «۲»: بیشتر کشورها به مدارس و موسسات پرورشی اهمیت می‌دهند!

گزینهٔ «۳»: سوره بقره بزرگترین سوره در قرآن است!

گزینهٔ «۴»: کودکی همراه دوستانش به کتابخانه شتافت!

(قواعد، صفحه‌های ۴ تا ۷)

۶۰- گزینهٔ «۱» *(امیرعلی فردین)*

در گزینهٔ «۱»، کلمه «أحبُّ» اسم تفضیل و «مَسجِد» اسم مکان است؛ ولی در گزینهٔ «۲»، کلمه «أجمَلَ» با آمدن حرف «ما» دیگر اسم تفضیل نیست، بلکه فعل تعجب است و بیانگر ساختار تعجب می‌باشد؛ «مَغرِب» اسم مکان نیست چون بر زمان «غروب» دلالت دارد، نه مکان غرب، ولی «مَشهَد» اسم مکان است چون هم بر یکی از اوزان اسم مکان است و هم معنی مکان («منظره») می‌دهد. در گزینهٔ «۳»، کلمه «الخَیرُ» اسم تفضیل محسوب نمی‌شود چون معنی «خوبی» می‌دهد، ولی اسم مکان در این جمله داریم و آن هم کلمه «مَکانٍ» است، به هر حال گزینه «۳» نیز رد می‌شود. همین‌طور در گزینهٔ «۴»، کلمه «خیرٌ» اسم تفضیل است ولی اسم مکان در این گزینه نداریم و گزینه «۴» هم رد می‌شود.

ترجمه گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: محبوب‌ترینِ بندگان خدا نزد خداوند، کسی است که هنگام نماز به مسجد می‌رود!

گزینهٔ «۲»؛ خورشید و منظره جالب آن هنگام غروب چه زیباست!

گزینهٔ «۳»؛ خوبی در مکانی است که در آن، عدالت یافت می‌شود!

گزینهٔ «۴»؛ بهترین برادرانتان کسی است که عیب‌هایتان را به شما هدیه کند!

(قواعد، صفحه‌های ۴ تا ۸)

ترنج بوک تلاشی در مسیر موفقیت

تاریخ (۲)

۶۱- گزینهٔ «۳» *(یاسین ساعدی)*

کتاب «الف» (محلی): تاریخ سیستان، به‌عنوان نمونهٔ تاریخ محلی معرفی شده است (موضوع یک منطقهٔ خاص).

کتاب «ب» (عمومی): پوشش تاریخ ایران باستان و اسلام از آغاز تا پایان صفویه، ویژگی تاریخ‌های عمومی است.

کتاب «ج» (سلسله‌ای): تمرکز صرف بر دورهٔ افشاریه، نشان‌دهندهٔ تاریخ سلسله‌ای است.

کتاب «د» (تک‌نگاری): در این نوع تاریخ‌نگاری، مؤلفان عموماً به اشارهٔ فرمانروا، تاریخ زندگی او را به‌صورت متمرکز و ویژه، توصیف، ثبت و ضبط می‌کردند.

کتاب «هـ» (عمومی): روایت از خلقت آدم تا عصر مؤلف با پوشش پیامبران، ایران باستان و خلفا، دقیقاً الگوی تاریخ‌های عمومی است.

(منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی، صفحه‌های ۴ تا ۶)

۶۲- گزینهٔ «۱» *(یاسین ساعدی)*

نمونهٔ «الف» (نوشتهٔ جغرافیایی): کتاب‌هایی با عنوان «المسالک و الممالک» تألیف نویسندگان مختلف از جمله اصطخری جز نوشته‌های جغرافیایی محسوب می‌شوند.

نمونهٔ «ب» (ادبیات و متون ادبی): انوری، شاعر دورهٔ سلجوقی در قصیدهٔ «نامهٔ اهل خراسان» اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی زمان خود را نقد کرده است؛ بنابراین در دستهٔ ادبیات و متون ادبی قرار می‌گیرد.

نمونهٔ «ج» (سیاست‌نامه): «سیاست‌نامهٔ خواجه نظام‌الملک توسی، وزیر مقتدر عصر سلجوقی، یکی از برجسته‌ترین این آثار است.»

نمونهٔ «د» (اندرزنامه): «از نمونه‌های مشهور اندرزنامه‌ها، می‌توان به قابوس‌نامه نوشتهٔ عنصرالمعالی در قرن پنجم هجری اشاره کرد.»

(منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی، صفحه‌های ۸، ۱۰ و ۱۱)

۶۳- گزینهٔ «۱» *(عاطفه طاهر)*

بررسی گزاره‌ها:

الف) سنجش گزارش‌ها براساس زمان و مکان

ب) اعتبارسنجی به کمک دستاوردهای سایر علوم انسانی

ج) مطابقت با عقل

(روش پژوهش در تاریخ؛ بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

۶۴- گزینهٔ «۲» *(عاطفه طاهر)*

کتاب فتوح‌البلدان: تاریخ‌نگاری ترکیبی

کتاب مروج‌الذهب: تاریخ‌نگاری تحلیلی

کتاب تاریخ طبری: تاریخ‌نگاری روایی

از معایب تاریخ‌نگاری روایی این است که نویسندگان هیچ نقد و نظری دربارهٔ درستی یا نادرستی خبر ارائه نمی‌دهند.

(روش پژوهش در تاریخ؛ بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک، برگرفته از امتحانات مدارس، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۶۵- گزینهٔ «۲» *(عباس قراردادی)*

- زندگی چادرنشینی و نظام قبیله‌ای، وجه مشترک شهرهای یثرب و مکه است.
- در شهر یثرب کشاورزی وجود داشت.
- مکه که بر سر راه یمن به شام قرار داشت، مرکز اصلی بازرگانی به شمار می‌رفت و سران قریش از طریق تجارت با شام، سود سرشاری کسب می‌کردند.

نکات مهم درسی:

در آستانهٔ ظهور اسلام، تعدادی از قبیله‌های عرب به آیین یهودیت گرویده بودند و برخی از یهودیان ساکن شهر یثرب بودند.

(اسلام در مکه، صفحه‌های ۲۱، ۲۲ و ۲۴)

۶۶- گزینهٔ «۲» *(عباس میرسید)*

در ۲۷ رجب یا به روایتی دیگر در رمضان سالی که آن حضرت به چهل‌سالگی رسیده بود، در حال عبادت و تأمل و تفکر در غار حرا، فرشتهٔ وحی بر او فرود آمد و با نزول نخستین آیات سورهٔ علق، پیام الهی را به ایشان رساند. نزول این آیات به‌منزلهٔ آغاز پیامبری و رسالت الهی حضرت محمد (ص) بود.

در نتیجه؛ بین مورخان بر سر زمان آغاز رسالت پیامبر اختلاف نظر وجود دارد.

(اسلام در مکه، برگرفته از امتحانات مدارس، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷)

۶۷- گزینهٔ «۳» *(مهیا مالکی)*

حضرت محمد (ص) در سال ۱۱ بعثت، شش نفر از مردم یثرب را که برای انجام مراسم حج به مکه آمده بودند، به اسلام دعوت کرد. آنان مسلمان شدند و پس از بازگشت به شهر خود به تبلیغ اسلام پرداختند. سال بعد (یعنی سال ۱۲ بعثت)، ۱۲ مرد یثربی، هنگام مراسم حج در مکانی موسوم به عقبه در منا، با پیامبر (ص) بیعت کردند. این بیعت در تاریخ به «پیمان عقبهٔ اول» معروف شده است.

(امت و حکومت نبوی (ص) در مدینه، برگرفته از امتحانات مدارس، صفحهٔ ۳۳)

ترنج بوک
تلاشی در مسیر موفقیت

۶۸- گزینهٔ «۲» *(مهیا مالکی)*

علت نادرستی قسمت اول گزینهٔ «۲»: مهم‌ترین اقدام پیامبر برای تأسیس نظام اجتماعی و سیاسی منسجم در چارچوب دین اسلام، ایجاد پیمان‌نامهٔ عمومی مدینه بود.

منافقان در غزوه‌های احد و تبوک، از سپاه اسلام جدا شدند و صلح حدیبیه از دید قرآن، فتح و پیروزی آشکار به‌شمار آمده است. (علت نادرستی قسمت دوم گزینه‌های «۳ و ۴»)

(امت و حکومت نبوی (ص) در مدینه، صفحه‌های ۳۳، ۳۵، ۳۶ و ۳۹)

۶۹- گزینهٔ «۳» *(مهیا مالکی)*

تشریح پرسش‌ها:

الف) مورخان سال نهم هجری را سال وفود یا سال اسلام آوردن قبیله‌ها نامیده‌اند.

ب) تغییر قبلهٔ مسلمانان از بیت‌المقدس به‌سوی مکه، یکی دیگر از اقداماتی بود که پیامبر (ص) به فرمان الهی و در پی بهانه‌جویی یهودیان انجام داد.

ج) در سال نخست هجرت، پیامبر (ص) به دنبال نزول آیات جهاد، تصمیم به تشکیل نیروی نظامی گرفت.

د) پیامبر پس از جنگ بدر، شرط آزادی هر یک از اسیران باسواد را آموزش خواندن و نوشتن به ده تن از مسلمانان تعیین کرد.

(امت و حکومت نبوی (ص) در مدینه، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۰ و ۴۲)

۷۰- گزینهٔ «۴» *(یاسین ساعدی)*

ترتیب صحیح رویدادهای مهم دوران پیامبر اکرم (ص):

ـ رویداد ب (پس از پیمان حدیبیه ـ سال‌های ۶ و ۷ هجری): «پس از پیمان صلح حدیبیه، حضرت محمد (ص) سران امپراتوری‌ها و دولت‌های بزرگ را به اسلام دعوت کرد.» (پیمان حدیبیه سال ۶ هجری بود.)

ـ رویداد الف (سال نهم هجری): «با نزول سورهٔ برائت (توبه) در آخرین ماه‌های سال نهم هجری، رسول خدا به حضرت علی (ع) مأموریت داد که برای ابلاغ سورهٔ برائت عازم مکه شود.»

ـ رویداد ج (سال دهم هجری): «حضرت محمد (ص) در سال دهم هجری مراسم حج را به همراه جمعیت زیادی از مسلمانان برگزار کرد. رسول خدا پس از پایان مراسم حج و هنگام بازگشت به مدینه، در مکانی به نام غدیر خم، طی خطبه‌ای طولانی، ضمن معرفی امام علی (ع) به جانشینی خویش، ختم نزول آیات قرآن و اتمام رسالت خود را اعلام کرد.»

ـ رویداد د (سال ۱۱ هجری ـ واپسین روزهای زندگی): «رسول خدا در واپسین روزهای زندگانی خود دستور داد سپاه اسلام، برای مقابله با تهدیدات رومیان، به سوی سرحدات شام حرکت کند و اسامةبن زید را به فرماندهی آن سپاه منصوب کرد.»

بنابراین ترتیب صحیح: ب (حدیبیه و ارسال سفیران) ← الف (برائت) ← ج (غدیر خم) ← د (سپاه اسامة)

(امت و حکومت نبوی (ص) در مدینه، صفحه‌های ۳۹ تا ۴۱)

جغرافیا (۲)

۷۱- گزینهٔ «۳» *(علیرضا سالمی)*

هرچه به سمت بیابان صحرا پیش می‌رویم، بارندگی کمتر و علف‌های ساوان کوتاه‌تر و تنک‌تر می‌شوند و کم‌کم به مراتع مداری که از علفزارهای کوتاه‌قد تشکیل شده است، تبدیل می‌گردند. این مراتع در حاشیهٔ صحرا به‌علت خشکی هوا، به استپ‌های بیابانی تبدیل می‌شوند.

(نامیه چیست؟، صفحه‌های ۴، ۱۵ و ۱۶)

۷۲- گزینهٔ «۲» *(محمدابراهیم علی‌نژاد)*

وقتی یک محیط جغرافیایی را بر اساس معیارهایی به واحدهای کوچک‌تر تقسیم می‌کنیم، به‌طوری که هر واحد با واحد مجاور تفاوت داشته باشد، در واقع «ناحیه‌بندی» کرده‌ایم.

(معنا و مفهوم ناحیه، صفحه‌های ۴ و ۵)

۷۳- گزینهٔ «۴» *(فاطمه عزیزی)*

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) مردمانی که در مرکز افغانستان زندگی می‌کنند از اقوام هزاره، آیماق و تاجیک هستند. ترکمن‌ها در نواحی شمالی کشور افغانستان زندگی می‌کنند.

ج) این اطلاعات در خصوص شهر دهلی صادق است.

(معنا و مفهوم ناحیه، صفحه‌های ۵ تا ۸)

۷۴- گزینهٔ «۴» *(مهیا مالکی)*

تعیین مرزهای دقیق نواحی دشوار است. البته در نواحی انسانی مانند زبانی و قومی، تعیین مرز نواحی دشوارتر از نواحی طبیعی مثل نواحی خاک یا زیست‌بوم‌هاست. (عبارت «ث»)

قلمرو و وسعت نواحی متفاوت است. گاهی یک ناحیه بخشی از یک روستا، یک شهر یا استان یا یک کشور است و گاه چند کشور و قاره را در بر می‌گیرد و مقیاس جهانی دارد. (عبارت «پ»)

مرزهای نواحی قابل تغییرند. در اثر فعالیت‌های انسانی یا عوامل طبیعی ممکن است ویژگی‌های خاص یک ناحیه از بین برود و وسعت آن کم یا زیاد شود؛ برای مثال، مهاجرت روستاییان از یک ناحیه یا وقوع خشکسالی، وسعت یک ناحیهٔ کشاورزی را کاهش می‌دهد یا ممکن است به‌کلی آن ناحیه را به ناحیه‌ای غیرکشاورزی تبدیل کند. (عبارت «الف» و «ت»)

مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند. مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند. در این مرزبندی، گاهی یک ناحیهٔ آب و هوایی، ناحیهٔ زبانی و قومی و نظایر آن بین چند استان یا حتی چند کشور قرار می‌گیرد. (عبارت «ب»)

(انسان و ناحیه، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۷۵- گزینهٔ «۳» *(محمدمهدی یعقوبی)*

به‌طور متوسط، به ازای هر ۱۰۰۰ متر، ۶ درجهٔ سانتی‌گراد دمای هوا در لایهٔ وردسپهر (تروپوسفر) کاهش می‌یابد؛ بنابراین برای به‌دست آوردن دمای قله، کافی است یک الگو به شکل زیر تشکیل بدهیم:

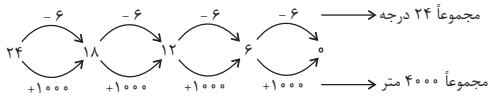

(نواهی آب و هوایی، برگرفته از امتحانات مدارس، صفحهٔ ۲۳)

۷۶- گزینهٔ «۲» *(کنکور خارج از کشور ۱۴۰۳)*

هوا همیشه از جایی که فشار بیشتری وجود دارد به سمت جایی که فشار کمتری دارد جریان می‌یابد و به این ترتیب، باد به‌وجود می‌آید. {پس جهت حرکت باد از نواحی پرفشار به سمت نواحی کم‌فشار است.}

در ناحیهٔ استوا به دلیل زاویهٔ مستقیم تابش و گرمای همیشگی، یک کانون کم‌فشار ایجاد می‌شود.

قطب‌ها، به عکس، به دلیل سردی فوق‌العادهٔ هوا مراکز پرفشار هستند. (اشاره‌ای به رطوبت ناکافی نشده است؛ بلکه علتِ پرفشار بودن ناحیهٔ قطبی، سردی فوق‌العاده و در نتیجه عدم صعود هوا بیان شده است: رد گزینه‌های «۱ و ۴») در ناحیهٔ استوایی (حاره‌ای) هوای گرم به سمت بالا صعود می‌کند و با بالا رفتن سرد می‌شود و رطوبت خود را به‌صورت باران فرو می‌ریزد. (پس نوع بارندگی همرفتی است و نه سیکلونی یا جبهه‌ای: رد گزینه‌های «۳» و «۴»)

هوای سردشده در نواحی فوقانی استوا به سمت عرض‌های بالاتر حرکت می‌کند. در منطقهٔ جنب حارّه سرد و سنگین می‌شود و فرو می‌نشیند (پس علت به‌وجود آمدن این ناحیه در کتاب درسی، عدم وجود عامل صعود قلمداد شده است) و مراکز فشار زیاد جنب استوایی را به‌وجود می‌آورد.

در ناحیهٔ معتدله، حوالی عرض جغرافیایی ۶۰ درجه، دوباره بر اثر صعود هوا منطقهٔ فشارکم ایجاد می‌شود. یکی از مهم‌ترین جبهه‌های هوا، جبههٔ قطبی است که بین هوای سرد قطب و هوای گرم استوایی در منطقهٔ معتدله تشکیل می‌شود. (پس نوع بارندگی، سیکلونی / جبهه‌ای می‌باشد.)

بنابراین کانون‌های کم‌فشار عبارت‌اند از: ناحیهٔ استوا (حاره) و ناحیهٔ معتدله کانون‌های پرفشار عبارت‌اند از: ناحیهٔ جنب حاره و ناحیهٔ قطبی.

براین اساس جریان هوا باید از سمت ناحیهٔ جنب حارّه به سمت نواحی معتدله و استوایی باشد و از ناحیهٔ قطبی به سمت ناحیهٔ معتدله؛ بنابراین فقط جهت‌های گزینهٔ «۲» مطابقت دارند.

(نواهی آب و هوایی، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۷)

۷۷- گزینهٔ «۱» *(محمدمهدی یعقوبی)*

تشریح عبارت‌ها:

الف) نادرست است؛ هوا وضعیت گذرا و موقتی هواکره در یک محل در مدت زمانی کوتاه است. برای مثال، می‌گوییم امروز هوا آفتابی یا ابری است یا امروز هوا سرد است و... اما آب و هوا، شرایط و وضعیت هوای یک ناحیه در مدت زمانی نسبتاً طولانی است. برای مثال، می‌گوییم اندونزی کشوری گرم و مرطوب است.

ب) نادرست است؛ برخی مردم تصور می‌کنند که گرم‌ترین نواحی جهان در مجاورت خط استوا قرار دارد؛ زیرا این ناحیه بیشترین جذب و تابش انرژی خورشید را دریافت می‌کند؛ اما در واقعیت این نواحی گرم‌ترین نقاط زمین نیستند.

(نواهی آب و هوایی، برگرفته از سؤال ۲ قسمت ب و سؤال ۱ قسمت ب امتحان نهایی ۱۴۰۳، صفحه‌های ۲۱ و ۳۳)

۷۸- گزینهٔ «۱» *(محمدمهدی یعقوبی)*

بیابان‌ها از نظر دما به دو گروه تقسیم می‌شوند:

۱) بیابان‌های گرم: بیابان استرالیا، بیابان تار، بیابان نامیب، بیابان آتاکاما

۲) بیابان‌های سرد: بیابان گبی، بیابان ترکستان، بیابان تکله‌ماکان، بیابان پاتاگونی

(نواهی آب و هوایی، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۷۹- گزینهٔ «۳» *(مهیا مالکی)*

پیامد فرونشینی هوا در حوالی مدارهای رأس‌السرطان و رأس‌الجدی، شکل‌گیری منطقهٔ پرفشار جنب حارّه‌ای یا گستردگی کمربند بیابانی کرهٔ زمین در اطراف این دو مدار است.

(نواهی آب و هوایی، برگرفته از امتحانات مدارس، صفحهٔ ۳۴)

۸۰- گزینهٔ «۱» *(مهدی کاردان)*

تشریح عبارت‌های نادرست:

ج) قرار گرفتن در پشت کوه‌ها از رسیدن تودهٔ هوای مرطوب جلوگیری می‌کند.

د) این توضیح دربارهٔ بیابان‌های گبی و تکله‌ماکان صادق است.

(نواهی آب و هوایی، صفحهٔ ۳۴)

فلسفه (۱)

۸۱- گزینهٔ «۴» *(یاسین ساعدی)*

مراحل تفکر و اندیشه‌ورزی عبارت است از:

۱) روبه‌رو شدن با مسئله

۲) طرح سؤال

۳) تفکر در اندوخته‌ها

۴) رسیدن به پاسخ

مسائل فلسفی از جهت روش مانند مسائل ریاضی هستند که استفاده از حواس و ابزار حسی به حل آنها کمک نمی‌کند و فقط با عملیات فکری و استدلالی باید به جواب مسئله‌ها دست یافت.

(چیستی فلسفه، مشابه سؤالات ۴۰ و ۵۶ کتاب پرتکرار، صفحه‌های ۴ و ۱۰)

۸۲- گزینهٔ «۳» *(یاسین ساعدی)*

سقراط به‌سبب تواضع و فروتنی در برابر دانایی و علم و شاید به‌دلیل هم‌ردیف‌نشدن با سوفیست‌ها، مایل نبود او را «سوفیست» بخوانند و از این رو خود را «فیلوسوفوس (فیلسوف)»، یعنی دوستدار دانش نامید.

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینهٔ «۱»: نادرست است؛ کتاب می‌گوید «سقراط شاید به‌دلیل هم‌ردیف نشدن با سوفیست‌ها، مایل نبود او را سوفیست بخوانند»؛ بنابراین، اینکه بگوییم «او قطعاً می‌خواست با این کار از آن‌ها جدا شود» نادرست است؛ بلکه باید بگوییم «او احتمالاً می‌خواست با «فیلوسوفوس» نامیدن خود از آن‌ها جدا شود». (حتماً باید ذکر شود که این مورد، انگیزهٔ احتمالی اوست وگرنه نادرست است.)

گزینهٔ «۲»: نادرست است؛ اگرچه سوفیست‌ها شغل همراه با دستمزد داشتند، اما به این نکته به‌عنوان دلیل اصلی نام‌گذاری سقراط اشاره نشده است و معنای واژهٔ «سوفیست» هم در آن زمان «دانشمند» بود.

گزینهٔ «۴»: نادرست است؛ زیرا سقراط به دلیل فروتنی و احتمالاً به‌خاطر تمایل به هم‌ردیف‌نشدن با سوفیست‌ها خود را «دوستدار دانش» خواند، نه اینکه بگوید انسان هرگز به دانش نمی‌رسد.

(چیستی فلسفه، مشابه سؤال ۴۸ کتاب پرتکرار، صفحهٔ ۷)

۸۳- گزینهٔ «۲» *(موسی سپاهی)*

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینهٔ «۱»: معرفت فرع بر امکان معرفت است، یعنی اینکه اعتبار احکام مورد شناخت در هستی‌شناسی، وابسته به توانایی انسان در شناخت آن است. (باید اول بتوانیم بشناسیم، که بعد بشناسیم).

گزینهٔ «۳»: صرف بررسی توانایی انسان در شناخت هستی، به کشف تمام قوانین کلی حاکم بر وجودی که هستی‌شناسی در پی آن است، منجر نمی‌شود.

گزینهٔ «۴»: هستی‌شناسی حقیقت قوانین عام حاکم بر هستی مانند قانون علیت را بررسی می‌کند و معرفت‌شناسی به امکان شناخت می‌پردازد.

(ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحهٔ ۱۳)

۸۴- گزینهٔ «۱» *(موسی سپاهی)*

اگر فرد در وجودشناسی بپذیرد که وجود دو قسم مادی و مجرد دارد، می‌تواند این مبنا را در انسان‌شناسی فلسفی به کار ببرد و دربارهٔ انسان نیز بگوید که دارای دو بعد مادی و مجرد است.

(ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحهٔ ۱۴)

۸۵- گزینهٔ «۴» *(امیرمحمد قلعه‌کاهی)*

«به نحو جدّی فکر کردن فیلسوف در حل مسائل بنیادین» و «تابع برهان‌بودن فیلسوف» مربوط به «استقلال در اندیشه» است.

«تشخیص اندیشه‌های فلسفی درست از تفکرات غلط»، مربوط به «دوری از مغالطه‌ها» است.

«استقامت و پایداری متفکران حق‌طلب»، مربوط به «رهایی از عادات غیرمنطقی» است.

(فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۴)

۸۶- گزینهٔ «۳» *(امیرمحمد قلعه‌کاهی)*

اندیشیدن فیلسوفانه، تأمل‌کردن دربارهٔ باورهای مربوط به زندگی (تأمل‌کردن)، آموختن چرایی و یافتن دلایل درستی یا نادرستی باورها (آموختن و یادگیری)، پذیرفتن باورهای درست و کنار گذاشتن باورهای نادرست، است. (تصحیح)

ترنج بوک تلاش در مسیر موفقیت

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: این باورها هستند که فلسفهٔ هر انسانی را می‌سازند.

گزینهٔ «۲»: باورهای مربوط به زندگی نقش تعیین‌کننده‌ای در معنای زندگی دارند.

گزینهٔ «۴»: با تحلیل درست طرز فکر و عقیدهٔ افراد می‌توانیم اهداف آن‌ها را حدس بزنیم.

(فلسفه و زندگی، صفحهٔ ۲۱)

۸۷- گزینهٔ «۲» *(پرگل رحیمی)*

آغاز فلسفه را نمی‌توان به یک لحظه یا تاریخ دقیق محدود کرد؛ زیرا پرسش دربارهٔ اصل جهان، انسان و حقیقت و تلاش برای پاسخ عقلانی به آن‌ها، به‌تدریج در تمدن‌های مختلف شکل گرفته است. یونان در تاریخ فلسفه جایگاه ویژه‌ای دارد، اما این امر به‌معنای نفی اندیشه‌های پیشین یا منحصردانستن تفکر عقلانی به یونانیان نیست.

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینهٔ «۱» جایگاه تاریخی یونان را بیش از حد تقلیل می‌دهد.

گزینهٔ «۳» اندیشه‌های فلسفی در تمدن‌های پیش از یونان و زمینه‌های شکل‌گیری فلسفه را نادیده می‌گیرد.

گزینهٔ «۴» از تفاوت تمدن‌ها، نتیجه‌ای افراطی می‌گیرد.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

۸۸- گزینهٔ «۳» *(پرگل رحیمی)*

یکی از ویژگی‌های مهم فلسفهٔ یونانی، حرکت از تبیین‌های اسطوره‌ای به سوی توضیح عقلانی و جست‌وجوی اصول و علل پدیده‌هاست. با این حال، این تحول تدریجی بوده و نمی‌توان آن را به گسست کامل و ناگهانی از تمام اندیشه‌های پیشین یا پیدایش یکبارهٔ فلسفه فروکاست. گزینه‌های «۱، ۲ و ۴» هر کدام با افزودن یک نتیجهٔ افراطی، محتوای بحث را تحریف می‌کنند.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحهٔ ۳۰)

۸۹- گزینهٔ «۴» *(پرگل رحیمی)*

هراکلیتوس بر «شدن» و تغییر دائمی جهان تأکید داشت و معتقد بود جهان پیوسته در حال دگرگونی است. بنابراین گزینهٔ «۴» با دیدگاه او سازگار است. گزینهٔ «۱» با اصل تغییر جهان ناسازگار است. گزینهٔ «۲» هرگونه رابطه‌ای را میان عناصر جهان رد می‌کند، درحالی‌که هراکلیتوس اعتقاد داشت اموری که با هم ضد هستند می‌توانند با هم جمع شوند، بنابراین ارتباط بین عناصر را رد نمی‌کرد و به رابطهٔ تضاد و جمع ضدین قائل بود. گزینهٔ «۳» نیز نقش عقل را در تفکر فلسفی نادیده می‌گیرد.

(آغاز تاریخی فلسفه، مشابه سؤال ۲۱۹ کتاب پرتکرار، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۹۰- گزینهٔ «۱» *(یاسین ساعدی)*

تشریح گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: صحیح است؛ این گزینه به خوبی دو رویکرد متفاوت را نشان می‌دهد: تالس (طبیعت‌گرا و مادی) در مقابل فیثاغورس (ریاضی‌گرا و انتزاعی)، فیثاغورس «اعداد و اصول اعداد را اصل موجودات می‌دانست» که نشان‌دهندهٔ نظم ریاضی حاکم بر جهان است.

گزینهٔ «۲»: نادرست است؛ فیثاغورس و پیروان او اصول ریاضی را دربارهٔ تمام موجودات صادق می‌دانستند.

گزینهٔ «۳»: نادرست است؛ اینکه لایهٔ باطنی جهان بدون تغییر و جاودانه است، نظریهٔ پارمنیدس است و چنین چیزی در نظریات تالس و فیثاغورس راجع به عنصر اولیه دیده نمی‌شود.

گزینهٔ «۴»: نادرست است؛ فیثاغورس به دنبال «عنصر مادی» نبود. «عدد» یک مفهوم انتزاعی و غیرمادی است، نه یک عنصر مادی مثل آب. این گزینه یک دام مفهومی برای دانش‌آموزانی است که تفاوت مادی و غیرمادی را درک نکرده‌اند.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحهٔ ۳۱)

ترنج بوک
تلاشی در مسیر موفقیت

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

پاسخنامه

یازدهم علوم و معارف اسلامی

ترنج بوک
تلاشی در مسیر موفقیت

۲۹ آبان ماه ۱۴۰۵

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ – بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

عربی، زبان قرآن (۲)

۹۱- گزینهٔ «۱» *(رضا مهدیزاده)*

«الشَّاتِم»: دشنامگو (رد گزینهٔ «۲») / «یُسْخَط»: تا ... خشمگین شود (رد گزینه‌های «۲ و ۳») / «الشَّیْطَانُ مِنْ صَمْتِک»: شیطان از سکوتت (رد گزینهٔ «۲») / «یُرْضِی»: خشنود می‌سازد (رد گزینهٔ «۴») / «رَبَّهُ»: پروردگارش (رد گزینهٔ «۳»)

نکته مهم درسی:

- باب إفعال، غالباً فعل لازم را به فعل متعدی تبدیل می‌کند. (مثال: «یَرضی»: خشنود می‌شود / «یُرضی» (یُفعِل): خشنود می‌سازد)
- هرگاه ابتدا، یک فعل امر یا نهی بیاید و بعد در ادامهٔ جمله یک فعل مضارع بیاید، آن فعل مضارع به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود.

(ترجمه، ترکیبی)

۹۲- گزینهٔ «۴» *(محمدرضا سوری)*

«کانَ ... یُذکَرُ»: یاد می‌شد (رد گزینهٔ «۲») / «بِأَفْضَلِ الْحِکَمِ»: با بهترین (شایسته‌ترین) حکمت‌ها (دانش‌ها) (رد گزینهٔ «۱») / «أَنفَعِ الْمَواعِظِ»: سودمندترین اندرزها (رد گزینهٔ «۳») / «قَد أوصا»: سفارش کرد، سفارش کرده است (رد گزینه‌های «۲ و ۳») / «لِابنِهِ»: به پسرش / «آن‌ها» در گزینهٔ «۱» اضافی است.

(ترجمه، ترکیبی)

۹۳- گزینهٔ «۳» *(علی رضی)*

«فَتَّشنا»: جستیم / «عَیونَ الحیاة فی الظُّلُمات»: چشمه‌های زندگی را در تاریکی‌ها (رد گزینهٔ «۲») / «قد نَجِدُها»: آن‌ها را گاهی می‌یابیم (رد گزینهٔ «۴») / «عندما»: آنگاه که، هنگامی که / «نَشُمُّ»: می‌بوییم (رد گزینهٔ «۴») / «رفات الأَحِبَّة الَّذینَ»: استخوان پوسیده یارانی که (رد گزینهٔ «۱») / «کانوا هَجَرونا»: ما را رها کرده بودند (رد گزینهٔ «۱»)

نکته مهم درسی:

- کان + فعل ماضی = معادل «ماضی بعید» در فارسی.
- قد + فعل مضارع = گاهی + فعل مضارع اخباری / شاید + فعل مضارع التزامی

(ترجمه، ترکیبی)

۹۴- گزینهٔ «۴» *(رضا قنبری)*

ترجمهٔ درست گزینهٔ «۴»: ای یاران! اشک‌های چشمم نشانهٔ اندوه زیاد من است!

سایر گزینه‌ها کاملاً درست هستند.

نکته مهم درسی:

اسم جمع مذکر سالم و اسم مثنی اگر مضاف واقع شوند، «ن» پایانی آن‌ها حذف می‌شود.

(ترجمه، ترکیبی)

۹۵- گزینهٔ «۱» *(محمدرضا سوری)*

«کم»: چقدر... / «تُمرِّرینَ»: تلخ می‌کنی / «أنَّ»: که / «أستغیثُ بِکِ»: از تو کمک می‌خواهم / «أدنُو»: نزدیک می‌شوم

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۲»: «کیفَ»: کَم / «ولکنّکَ»: وَ / «إلی الأبد»: دائماً

گزینهٔ «۳»: «تَفهَمینَ»: تَعلمینَ / «أرجو (امید دارم)»: أستغیثُ

گزینهٔ «۴»: «تَمُرُّ (عبور می‌کنی)»: تُمرِّرُ / «همواره» معادلی برایش نیامده است.

(تعریب، ترکیبی)

۹۶- گزینهٔ «۳» *(رضا مهدیزاده)*

از شدت اندوه به دلیل دوری تو، گذر شب و روز را احساس نمی‌کنم!

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: وقتی تو از من دور شدی و ترکم نمودی، من فقط در شب و روز به کارهایم توجه می‌کنم!

گزینهٔ «۲»: به دلیل سختی‌های روزهای زندگیت، تو از طلوع سپیده دم تا آخر شب نمی‌خوابی!

گزینهٔ «۴»: من برای دوری تو ناراحت نمی‌شوم، اگرچه شبانگاه و صبحگاه من برابر باشند!

(مفهوم، ترکیبی)

۹۷- گزینهٔ «۱» *(محمدفرهان فخاریان)*

تشریح گزینه‌ها:

«خَدّ»: گونه / «مُتَواضِع»: فروتن / «مُختال»: خودپسند / «فَخور»: فخرفروش

تمامی گزینه‌ها به‌جز گزینهٔ «۱» به یک ویژگی شخصیتی اشاره دارند.

(واژگان، ترکیبی)

۹۸- گزینهٔ «۲» *(علی رضی)*

گزینه‌ای را مشخص کن که در آن حداقل یک مصدر از ثلاثی مزید وجود داشته باشد.

تشریح گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: «فَرَح» مصدر از ثلاثی مجرد است. (دقت کنید که «أَنْشَدَنا» و «سَبَّبَ» اصلاً مصدر از ثلاثی مزید نیستند، بلکه فعل از ثلاثی مزید هستند.)

گزینهٔ «۲»: «تَوَقُّف» و «انطلاق» هر دو مصدر از ثلاثی مزید هستند؛ اولی از باب «تَفَعُّل» و دومی از باب «انفعال» است.

گزینهٔ «۳»: در این گزینه، هیچ مصدری وجود ندارد. (دقت کنید که «تَشْتَری» اصلاً مصدر از ثلاثی مزید نیست، بلکه فعل از ثلاثی مزید است.)

گزینهٔ «۴»: «هِدایَة» مصدر از ثلاثی مجرد است و مصدر دیگری هم در این عبارت وجود ندارد.

(قواعد، صفحهٔ ۸)

۹۹- گزینهٔ «۳» *(امیرعلی فردین)*

در گزینهٔ «۳»، کلمهٔ «أکبر» نقش خبر را در جمله دارد ولی در گزینهٔ «۱»، «شَرٌّ» و در گزینهٔ «۲»، «أکثَرُ» مبتدا می‌باشد؛ در گزینهٔ «۴»، اسم تفضیلی وجود ندارد؛ و کلمهٔ «أسرَعَ (شتافت)» فعل ماضی می‌باشد.

ترجمهٔ گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: بدترین مردم کسی است که پایبند به امانت نیست!

گزینهٔ «۲»: بیشتر کشورها به مدارس و موسسات پرورشی اهمیت می‌دهند!

گزینهٔ «۳»: سورهٔ بقره بزرگترین سوره در قرآن است!

گزینهٔ «۴»: کودکی همراه دوستانش به کتابخانه شتافت!

(قواعد، صفحهٔ ۲۰)

۱۰۰- گزینهٔ «۳» *(علی رضی)*

گزینهٔ «۳»: دقت شود که «العَطْشانَ» یک اسم مفرد و به معنی «تشنه» است؛ نه یک اسم مثنی.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: «المؤمنین» جمع مذکر سالم، با محل اعرابی مفعول‌به و منصوب به «یاء» می‌باشد؛ بنابراین اسمی است با اعراب فرعی «یاء».

گزینهٔ «۲»: «ذو» از اسمای خمسه، با محل اعرابی مبتدا و مرفوع به «واو» می‌باشد؛ بنابراین اسمی است با اعراب فرعی «واو».

گزینهٔ «۴»: «التِّلمیذانِ» اسم مثنی، با محل اعرابی فاعل و مرفوع به «الف» می‌باشد؛ بنابراین اسمی است با اعراب فرعی «الف».

(قواعد، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۵)

ترنج برتر — تلاشی در مسیر موفقیت

تاریخ اسلام (۲)

۱۰۱- گزینهٔ «۳» *(عاطفه طاهر)*

تشریح عبارات نادرست:

الف) امام صادق (ع) شیعیان را از تمسک به احادیث دیگران باز می‌داشت.

ج) امام صادق (ع) نخست، پایه‌های اعتقادی و کلامی مذهب تشیع را به خوبی استوار ساخت، پس از آن شیعیان و پیروانش را از پیوستن به دیگر فرقه‌های مذهبی بازداشته و از پراکندگی آنان جلوگیری کرد.

هـ) امام صادق (ع) در هیچ‌یک از حرکت‌ها و قیام‌ها شرکت نکرد؛ زیرا از نظر ایشان حرکت نظامی علیه حاکمیت، بدون فراهم شدن مقدمات لازم، جز شکست، پیامد دیگری نخواهد داشت.

(امام صادق (ع)، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۷)

۱۰۲- گزینهٔ «۲» *(عاطفه طاهر)*

امام صادق (ع) مراجعهٔ شیعیان به حاکمان ظالم را حرام اعلام کردند، حضرت خود نیز برخلاف روال مرسوم جز در مواردی که از طرف منصور فراخوانده می‌شدند به دربار او آمدوشد نمی‌کردند، این موضوع سبب اعتراض منصور شد.

(امام صادق (ع)، برگرفته از امتحانات مدارس، صفحهٔ ۱۲)

۱۰۳- گزینهٔ «۴» *(عاطفه طاهر)*

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) منصور در طی سفارش‌هایش به فرزندش، مهدی تأکید کرد که تا زمان مرگ وی، در هیچ یک از خزانه‌های مملکتی را نگشاید، زیرا موجودی نقدینگی آن‌ها به حدی است که چنانچه مردم تا ده سال هیچ‌گونه خراج یا مالیاتی ندهند برای ادارهٔ کشور در طول این مدت کفایت می‌کند.

د) صفوان‌بن مهران یکی از شترهای خود را به هارون کرایه داده بود، مورد توبیخ امام قرار گرفت، پس از آن صفوان تمامی شتران خود را فروخت

هـ) علی‌بن‌یقطین چندین بار از امام اجازه خواست از دستگاه حکومت خارج شود اما امام او را از این تصمیم بازداشت.

(امام کاظم (ع)، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰و ۲۲، ۲۳ و ۲۴)

۱۰۴- گزینهٔ «۳» *(عاطفه طاهر)*

از تلاش‌های محوری امام کاظم (ع) تربیت شاگردان برجسته و مورد اعتماد بود. برخی از آن‌ها در زمرهٔ اصحاب اجماع قرار دارند که اتفاق نظر بر پذیرش احادیث آنها وجود دارد.

(امام کاظم (ع)، برگرفته از امتحانات مدارس، صفحهٔ ۲۶)

۱۰۵- گزینهٔ «۲» *(مهیا مالکی)*

پذیرش از روی ناچاری بود و امام رضا (ع) شرط کرد در امور حکومت دخالت نکند؛ در نتیجه، این پذیرش به معنای همکاری سیاسی با حکومت نبود.

(امام رضا (ع)، صفحهٔ ۳۱)

۱۰۶- گزینهٔ «۱» *(مهیا مالکی)*

مورد «الف» به شکل‌گیری جریان واقفیه و مورد «ب» به شورش‌هایی انجامید که به وحدت سیاسی قلمرو عباسی آسیب رساند.

(امام رضا (ع)، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

۱۰۷- گزینهٔ «۱» *(مهیا مالکی)*

مأمون با نزدیک کردن امام رضا (ع) به دستگاه حکومت می‌خواست ایشان را درگیر مناصب حکومتی کند، کنترلش کند و از محبوبیتش بکاهد؛ همچنین با برجسته کردن دیگران می‌کوشید جایگاه علمی ایشان را تحت‌تأثیر قرار دهد.

(امام رضا (ع)، صفحهٔ ۳۱)

۱۰۸- گزینهٔ «۲» *(مهیا مالکی)*

حضور امام رضا (ع) در مرو باعث افزایش مراجعهٔ مردم برای کسب علم و آشنایی با معارف اهل‌بیت (ع) شد و همین افزایش توجه، مأمون را نگران کرد.

(امام رضا (ع)، صفحهٔ ۳۳)

۱۰۹- گزینهٔ «۱» *(مهیا مالکی)*

امام رضا (ع) در مناظرات با استدلال عقلی و نقلی و حتی براساس متون و مبانی مورد قبول طرف مقابل پاسخ می‌داد؛ این شیوه موجب آشکار شدن توان علمی ایشان و افزایش شهرت و محبوبیت شد.

(امام رضا (ع)، صفحهٔ ۳۵)

۱۱۰- گزینهٔ «۳» *(علیرضا سالمی)*

اقدامات امام رضا [ع] عبارت است از:

الف) نامه نگاری و مکاتبه با سران واقفی

ب) رد شهادت رهبران واقفیه

ج) بیان احادیث فراوان در مورد امامت

د) معرفی چهرهٔ واقعی رهبران واقفی

(امام رضا (ع)، برگرفته از امتحانات مدارس، صفحهٔ ۳۵)

تلاشی در مسیر موفقیت

اقتصاد

۱۱۱- گزینهٔ «۲» *(مهدی یوسف‌زاده)*

اگرچه احتمال شکست یک کسب‌وکار وجود دارد، اما احتمال موفقیت و سودآوری آن نیز کم نیست و همین موضوع، انگیزهٔ لازم برای شروع فعالیت اقتصادی و پذیرش خطرات آن را برای کارآفرینان همواره زنده نگه می‌دارد.

(کسب‌وکار و کارآفرینی، متن کتاب درسی صفحهٔ ۴)

۱۱۲- گزینهٔ «۱» *(سارا شریفی)*

محاسبهٔ سود در سال اول:

درآمد سالانه = ۲۰ × ۳۵ = ۷۰۰ میلیون تومان

مجموع حقوق و دستمزد سالانهٔ کارگران = ۲ × ۱۰ × ۱۲

= ۲۴۰ میلیون تومان

مجموع هزینه‌های سالانهٔ شرکت تولیدی = ۲۴۰ + ۳۰۰

= ۵۴۰ میلیون تومان

سود سالانه = درآمد سالانهٔ شرکت − هزینهٔ سالانه

= ۷۰۰ − ۵۴۰ = ۱۶۰ میلیون تومان

محاسبهٔ سود در سال دوم:

دستمزدها در سال دوم = $۱۰ \times \frac{۱۱۰}{۱۰۰} = ۱۱$ میلیون تومان

مجموع حقوق و دستمزد سالانهٔ کارگران در سال دوم

= ۲ × ۱۱ × ۱۲ = ۲۶۴ میلیون تومان

قیمت محصول در سال دوم = $۳۵ \times \frac{۱۲۰}{۱۰۰} = ۴۲$ میلیون تومان

درآمد در سال دوم = ۲۰ × ۴۲ = ۸۴۰ میلیون تومان

مجموع هزینه‌های سالانهٔ شرکت تولیدی در سال دوم

= ۲۶۴ + ۳۰۰ = ۵۶۴ میلیون تومان

سود شرکت در سال دوم = ۸۴۰ − ۵۶۴ = ۲۷۶ میلیون تومان

سود در سال دوم در مقایسه با سال اول ۱۱۶ میلیون تومان افزایش یافته است. (۲۷۶ − ۱۶۰ = ۱۱۶)

(کسب‌وکار و کارآفرینی، صفحهٔ ۸)

۱۱۳- گزینهٔ «۴» *(احسان عالی‌نژاد)*

در کسب‌وکار شخصی، مالکیت کسب‌وکار در اختیار یک فرد است و تصمیم‌گیری و مسئولیت کسب‌وکار بر عهدهٔ اوست. افرادی که برای او کار می‌کنند، در سود و زیان کسب‌وکار شریک نیستند و در مقابل کار خود دستمزد دریافت می‌کنند.

بنابراین، در گزینهٔ «۴» آقای رضایی مالک کارگاه مبل‌سازی است و کارکنان فقط حقوق دریافت می‌کنند؛ پس این مورد نشان‌دهندهٔ کسب‌وکار شخصی است.

(انتخاب نوع کسب‌وکار، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۱۱۴- گزینهٔ «۱» *(آرش کتاب‌فروش‌بدری)*

مزایای ایجاد شرکت (سهامی): مسئولیت محدود برای سهامداران (ضرر و بدهی سهامداران محدود به میزان سهام)، امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی (از طریق افزایش سهامداران یا افزایش سرمایهٔ آن‌ها و نیز وام‌های بانکی)، امکان رقابت بالاتر (به دلیل مقیاس تولید بالا، امکان سرمایه‌گذاری بیشتر و قیمت پایین‌تر نسبت به رقبا)، تخصص‌گرایی بیشتر (امکان جذب افراد توانمندتر در زمینه‌های تخصصی و ویژه).

معایب ایجاد شرکت (سهامی): هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر، تأخیر در تصمیم‌گیری، پیچیدگی‌ها در رابطهٔ مدیریت و مالکیت و موفقیت‌های غیرفردی، تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام، قوانین پیچیده‌تر و گزارش‌دهی بیشتر.

(انتخاب نوع کسب‌وکار، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۸)

۱۱۵- گزینهٔ «۴» *(سؤال ۱۵۷ کتاب پرتکرار امتحانی)*

وقتی در زمینه‌های پرخطر، بدون آمادگی لازم سرمایه‌گذاری می‌کنیم، دچار اشتباه «اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن» شده‌ایم.

(اصول انتخاب درست، صفحهٔ ۳۱)

۱۱۶- گزینهٔ «۱» *(سارا شریفی)*

هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهندهٔ مقدار کالای **A** و **B** است که فرد می‌تواند بخرد. در نقطهٔ برخورد نمودار خط بودجه با محور عمودی فرد تمامی پول خود را به خرید کالای **B** اختصاص می‌دهد و می‌تواند حداکثر ۵ واحد از این کالا را خریداری کند و با توجه به اینکه قیمت هر واحد کالای **B**، ۵٬۰۰۰ تومان است، خواهیم داشت:

بودجهٔ فرد = ۵ × ۵٬۰۰۰ = ۲۵٬۰۰۰ تومان

هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهندهٔ مقدار کالای **A** و **B** است که فرد می‌تواند با بودجهٔ مشخص ۲۵٬۰۰۰ تومان بخرد. در نقطهٔ «ب» میزان خرید از کالای **B**، ۳ واحد و میزان خرید از کالای **A** مجهول است، با دانستن بودجهٔ فرد و قیمت هر واحد از کالای **A** و **B** داریم:

$$۲۵,۰۰۰ = (۳ \times ۵,۰۰۰) + (x \times ۲,۵۰۰)$$

$$\Rightarrow ۲۵,۰۰۰ = ۱۵,۰۰۰ + (x \times ۲,۵۰۰) \Rightarrow ۱۰,۰۰۰ = x \times ۲,۵۰۰$$

$$\Rightarrow (\text{میزان خرید از کالای } A)\ x = \frac{۱۰,۰۰۰}{۲,۵۰۰} = ۴ \text{ واحد}$$

هزینهٔ فرصت حرکت از نقطهٔ «الف» به نقطهٔ «ب» میزان کالای **A** است که فرد از خرید آن صرف‌نظر کرده است تا بتواند میزان بیشتری از کالای **B** را بخرد.

در نقطهٔ «الف» ۶ واحد کالای **A** و در نقطهٔ «ب» ۴ واحد کالای **A** خریداری می‌شود، بنابراین هزینهٔ فرصت حرکت از نقطهٔ «الف» به نقطهٔ «ب»، ۲ واحد کالای **A** است (۲ = ۴ − ۶) که از خرید آن صرف‌نظر شده است؛ اما در صورت سؤال ارزش هزینهٔ فرصت به ریال خواسته شده است و

نه براساس واحد یا تعداد کالایی که از خرید آن صرف‌نظر کرده‌ایم؛ در نتیجه خواهیم داشت:

= ارزش هزینهٔ فرصت

× تعداد (واحد) کالایی که از خرید آن صرف‌نظر شده است

ارزش هر واحد از کالایی که از خرید آن صرف‌نظر شده است

ریال ۵۰,۰۰۰ = تومان ۵,۰۰۰ = ۲,۵۰۰ × (۶ − ۴) =

(اصول انتقاب درست، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۱۱۷- گزینهٔ «۲» *(سؤال ۲۱۸ کتاب پرتکرار امتحانی)*

تلاش برای به‌دست آوردن کارایی به‌معنای یافتن موقعیت‌هایی برای پیشرفت است.

(مرز امکانات تولید، صفحهٔ ۳۸)

۱۱۸- گزینهٔ «۳» *(سارا شریفی)*

الف) کارفرما، پنج کارگر جدید را برای تولید کالای «الف» استخدام می‌کند. در نتیجه منابع برای تولید کالای «الف» افزایش می‌یابد و این عامل باعث انتقال منحنی مرز امکانات تولید می‌شود.

ب) افزایش میزان تولید یک کالا باعث جابه‌جایی در طول منحنی مرز امکانات تولید می‌شود.

ج) تغییر در میزان تولید هر یک از کالاها باعث جابه‌جایی در طول منحنی مرز امکانات تولید می‌شود.

د) منابع و مواد اولیهٔ جدید، این اجازه را به شرکت می‌دهند تا هر دو محصول به مقدار بیشتری تولید شود. این عامل باعث انتقال منحنی مرز امکانات تولید می‌شود.

(مرز امکانات تولید، صفحهٔ ۴۱)

۱۱۹- گزینهٔ «۴» *(کنکور سراسری تیرماه ۱۴۰۲)*

هر عاملی که منابع تولید یک کارخانه را افزایش دهد مانند افزایش مواد اولیه، افزایش نیروی کار استخدامی، افزایش سرمایه‌های فیزیکی (ماشین‌آلات و ...) و یا پیدایش یک تکنولوژی و پیشرفت که امکان تولید بیشتر کالاها و خدمات را فراهم می‌آورد، منجر به انتقال منحنی مرز امکانات تولید به خارج می‌شود.

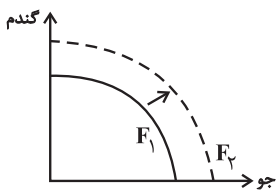

(مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۴۱ و ۴۲)

۱۲۰- گزینهٔ «۲» *(سارا شریفی)*

الف) هر نقطه در زیر مرز امکانات تولید، نشان‌دهندهٔ این است که اقتصاد از بیشترین منابعش استفاده نکرده است؛ زیرا حداقل مقدار بیشتری از یک کالا می‌توانست تولید کند، بدون اینکه کالاهای دیگر کاهش یافته یا حذف گردند.

در نتیجه در نقطهٔ F می‌توان میزان تولید محصول «ب» را افزایش داد به‌طوری‌که میزان تولید کالای «الف» بدون تغییر باقی بماند و به نقطهٔ D منتقل شویم.

ب) در نقطهٔ D میزان تولید کالای «الف» برابر با ۲۰۰ واحد و میزان تولید کالای «ب» برابر با ۴۰۰ واحد است.

در نقطهٔ C میزان تولید کالای «الف» برابر با ۴۰۰ واحد و میزان تولید کالای «ب» برابر با ۳۰۰ واحد است.

در نتیجه هزینهٔ فرصت حرکت از نقطهٔ D به نقطهٔ C، (۴۰۰ − ۳۰۰ = ۱۰۰) ۱۰۰ واحد کالای «ب» است که صاحب شرکت از تولید آن صرف‌نظر کرده است تا بتواند میزان بیشتری از کالای «الف» را تولید کند؛ اما در صورت سؤال ارزش هزینهٔ فرصت به میلیون ریال خواسته شده است و نه براساس واحد یا تعداد کالایی که از تولید آن صرف‌نظر شده است؛ در نتیجه خواهیم داشت:

تعداد (واحد) کالایی که از تولید آن صرف‌نظر شده است. = ارزش هزینهٔ فرصت

ارزش هر واحد از کالایی که از تولید آن صرف‌نظر شده است ×

تومان ۴,۵۰۰,۰۰۰ = ۱۰۰ × ۴۵,۰۰۰ =

میلیون ریال ۴۵ = ریال ۴۵,۰۰۰,۰۰۰ =

ج) تغییر مکان از نقطهٔ C به نقطهٔ G، انتقال از یک نقطهٔ کارا به یک نقطه‌ای خارج از منحنی مرز امکانات تولید است، که این انتقال نشان‌دهندهٔ رشد اقتصادی است. رشد اقتصادی، منحنی را به سمت راست و بالا منتقل می‌کند که نشان‌دهندهٔ امکان تولید بیشتر در کشور است.

(مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۶ تا ۴۲)

دفترچهٔ پاسخ

عمومی یازدهم انسانی

۲۹ آبان ۱۴۰۵

طراحان

فارسی (۲)	حسن افتاده، مریم پیروی، نازنین فاطمه حاجیلو، احمد فهیمی، الهام محمدی
دین و زندگی (۲)	محسن بیاتی، فردین سماقی، محمدفرحان فخاریان، مرتضی محسنی‌کبیر، میثم هاشمی
زبان انگلیسی (۲)	محمد حسینی‌مهر، مانی صفایی، بیتا قربان‌پور

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس و گزینشگر	گروه ویراستاری	رتبه برتر	گروه مستندسازی
فارسی (۲)	الهام محمدی	محسن اصغری	ـــــ	الناز معتمدی، محسن جمشیدی، مهدی یعقوبیان
دین و زندگی (۲)	محمدفرحان فخاریان	یاسین ساعدی	ـــــ	محمدصدرا پنجه‌پور، محمدحسن سعیدی
دین و زندگی اقلیت	دبورا حاتانیان	معصومه شاعری	ـــــ	ـــــ
زبان انگلیسی (۲)	بیتا قربان‌پور	صدف مبصّر محمد حسینی‌مهر	محدثه مرآتی محمدرضا صادقی مقدم	سپهر اشتیاقی، علیرضا رمضان‌زاده

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	معصومه شاعری
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رئوفی
صفحه‌آرا	سحر ایروانی
ناظر چاپ	سوران نعیمی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب- بین صبا و فلسطین- پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۶۴۶۳-۰۲۱

فارسی (۲)

۲۰۱- گزینهٔ «۲» *(الهام محمدی)*

افسر: تاج و کلاه پادشاهان

(لغت، واژه‌نامه)

۲۰۲- گزینهٔ «۲» *(الهام محمدی)*

املای صحیح کلمه «نهیب» است.

(املا، ترکیبی)

۲۰۳- گزینهٔ «۳» *(احمد فهیمی، تبریز)*

در همهٔ گزینه‌ها جمله‌های مرکب وجود دارد به جز گزینهٔ «۳» که سه جملهٔ ساده دارد:

یقین مرد را دیده بیننده کرد (جملهٔ ساده)

شد (جملهٔ ساده)

تکیه بر آفریننده کرد (جملهٔ ساده)

«و» پیوند هم‌پایه‌ساز است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: نه خود را بیفکن (جملهٔ هسته)، که (حرف وابسته‌ساز)، دستم بگیر (جملهٔ وابسته)

گزینهٔ «۲»: دگر روز باز اتفاق اوفتاد (جملهٔ هسته) که (پیوند وابسته‌ساز) روزی‌رسان قوت روزش بداد (جملهٔ وابسته)

گزینهٔ «۴»: از آن فخر عار دار (جملهٔ هسته) که (پیوند وابسته‌ساز)، از وسیلت دون همّتی رسد (جملهٔ وابسته)/ گر (پیوند وابسته‌ساز)/ نام و ننگ داری (جملهٔ وابسته)

(دستور، صفحهٔ ۱۴)

۲۰۴- گزینهٔ «۴» *(نازنین فاطمه هاجیلو)*

در گزینهٔ «۴»، «مهندس» شاخص نیست و نقش مضاف‌الیه دارد.

نکته: لقب‌ها و عنوان‌ها اگر همراه اسم نباشند، شاخص محسوب نمی‌شوند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: میرزا: شاخص

گزینهٔ «۲»: خان: شاخص

گزینهٔ «۳»: استاد: شاخص

(دستور، صفحهٔ ۴۳)

۲۰۵- گزینهٔ «۴» *(تبدیل به تست سؤال ۱۹، نوایی ۱۴۰۴)*

«چو» در مصراع اول به معنای «هنگامی‌که»، از ادات تشبیه نیست و «چو» در مصراع دوم به معنای «مانند» از ادات تشبیه، بادپا (مشبه) و کشتی (مشبه‌به) است.

(آرایه، صفحهٔ ۳۰)

۲۰۶- گزینهٔ «۴» *(نازنین فاطمه هاجیلو)*

«دو سرای» استعاره دارد و استعاره از «دنیا و آخرت» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: «آب» مجاز از «رود هیرمند»

گزینهٔ «۲»: «برگ» استعاره از «سرباز مغول»

گزینهٔ «۳»: حضور سنگین: حس‌آمیزی

(آرایه، ترکیبی)

۲۰۷- گزینهٔ «۳» *(الهام محمدی)*

شکل گرافیکی قالب چهارپاره در گزینهٔ «۳» صحیح است. نکتهٔ قابل توجه برای تشخیص درست قالب، دقت به قرارگرفتن قافیه است. در چهارپاره هر بند قافیه‌ای جداگانه دارد و فقط مصراع‌های دوم با یکدیگر هم‌قافیه هستند.

(قالب شعری، صفحهٔ ۳۲)

۲۰۸- گزینهٔ «۴» *(حسن افتاده، تبریز)*

«خانه‌های تاریک و بی‌دریچه» اشاره به جهل و خرافات و عادات ناپسند که مردم به آن دچار بودند و منظور از «پنجره‌های باز و نورگیر» به «علم و پیشرفت و افکار بیدارگرانه» است.

(مفهوم، صفحهٔ ۴۲)

۲۰۹- گزینهٔ «۳» *(مریم پیروی)*

منظور از «این مرد» دبیر دیوان رسالت سلطان مسعود غزنوی، بونصر مشکان است که در گزینهٔ «۳» نام او آمده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: قاضی بوالحسن، قاضی بست که مردی قانع بود.

گزینهٔ «۲»: ابوالفضل بیهقی، نویسندهٔ کتاب تاریخ بیهقی و شاگرد بونصر مشکان.

گزینهٔ «۴»: سلطان مسعود غزنوی.

(مفهوم، صفحهٔ ۱۸)

ثرنج بوک
تلاشی در مسیر موفقیت

۲۱۰- گزینهٔ «۳» *(تبدیل به تست سؤال ۳۴، نهایی ۱۴۰۴)*

معنای بیت «الف»: چنگیز (دشمن جلال‌الدین خوارزمشاه) در ادامهٔ تحسین دلاوری و شجاعت جلال‌الدین، به همراهان و فرزندان خود گفت، اگر قرار است انسان فرزندی داشته باشد، باید این گونه شجاع و دلاور باشد.

عبارت «ب»: ... تا به آنجا بود که دشمن را هم به تحسین و اعجاب واداشت.

(مفهوم مشترک هر دو: تحسین شدن توسط دشمن)

(مفهوم، صفحه‌های ۳۰ و ۴۲)

دین و زندگی (۲)

۲۱۱- گزینهٔ «۳» *(محسن بیاتی)*

امام کاظم (ع) به شاگرد برجستهٔ خود، هشام‌بن حکم، فرمود:

«ای هشام، خداوند رسولانش را به سوی بندگان نفرستاد، جز برای آنکه بندگان در پیام الهی تعقل کنند. کسانی این پیام را بهتر می‌پذیرند که از معرفت برتری برخوردار باشند و آنان که در تعقل و تفکر برترند، نسبت به فرمان‌های الهی داناترند و آن کس که عقلش کامل‌تر است، رتبه‌اش در دنیا و آخرت بالاتر است.»

(درس ۱، صفحهٔ ۱۰)

۲۱۲- گزینهٔ «۴» *(میثم هاشمی)*

همهٔ انسان‌ها از سرمایهٔ تفکر و قدرت اختیار برخوردارند.

- فضیلت‌های اخلاقی مانند عدالت و خیرخواهی را دوست دارند و از رذائل اخلاقی مانند ظلم، حسادت و دروغ بیزارند.

- به دنبال زیبایی‌ها، خوبی‌ها و کمالات نامحدودند.

- از فنا و نابودی گریزان و در جست‌وجوی زندگی جاودانه هستند.

(درس ۲، صفحهٔ ۱۸)

۲۱۳- گزینهٔ «۱» *(محمدفرهان فخاریان)*

پیامبران الهی با ایمان استوار و تلاش بی‌مانند، در طول زمان‌های مختلف، دین الهی را تبلیغ می‌کردند. آنان سختی‌ها را تحمل می‌کردند تا خداپرستی، عدالت‌طلبی و کرامت‌های اخلاقی میان انسان‌ها جاودان بماند و گسترش یابد و شرک، ظلم و رذائل اخلاقی از بین برود. این تداوم سبب شد تا تعالیم الهی جزء سبک زندگی و آداب و فرهنگ مردم شود.

(درس ۲، صفحهٔ ۱۹)

۲۱۴- گزینهٔ «۳» *(میثم هاشمی)*

با تلاش و کوشش مسلمانان و در پرتو عنایت الهی و با اهتمامی که پیامبر اکرم (ص) در جمع‌آوری و حفظ قرآن داشت، این کتاب دچار تحریف نشد و هیچ کلمه‌ای بر آن افزوده و یا از آن کم نگردید. به همین جهت این کتاب نیازی به «تصحیح» ندارد و جاودانه باقی خواهد ماند.

(درس ۳، صفحهٔ ۲۹)

۲۱۵- گزینهٔ «۲» *(محمدفرهان فخاریان)*

- در عصر نزول قرآن، با اینکه مردم حجاز سطح فرهنگی پایینی داشتند، اما آمادگی فکری و فرهنگی جوامع مختلف به میزانی بود که می‌توانست کامل‌ترین برنامهٔ زندگی را دریافت و حفظ کند و به کمک آن، پاسخ نیازهای فردی و اجتماعی خود را به‌دست آورد. به همین جهت می‌بینیم که با ورود اسلام به سرزمین‌های دیگری مانند ایران، عراق، مصر و شام، نهضت علمی و فرهنگی بزرگی آغاز شد و دانشمندان فراوانی ظهور کردند. (آمادگی جامعهٔ بشری برای دریافت برنامهٔ کامل زندگی)

- با تلاش و کوشش مسلمانان و در پرتو عنایت الهی و با اهتمامی که پیامبر اکرم (ص) در جمع‌آوری و حفظ قرآن داشت، این کتاب دچار تحریف نشد و هیچ کلمه‌ای بر آن افزوده یا از آن کم نگردید. به همین جهت این کتاب نیازی به «تصحیح» ندارد و جاودانه باقی خواهد ماند. (حفظ قرآن کریم از تحریف)

(درس ۳، صفحهٔ ۲۹)

۲۱۶- گزینهٔ «۲» *(مرتضی محسنی‌کبیر)*

خداوند، دعوت به مبارزه‌طلبی (تحدّی) را با پیشنهاد آوردن مانند قرآن اعلام کرده است و سرانجام تلاش مخالفان سرسخت اسلام را بی‌ثمر شمرده است: «قُلْ لَئِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَ الْجِنُّ عَلَى أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَ لَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا: بگو: اگر تمامی انس و جن جمع شوند تا همانند قرآن را بیاورند، نمی‌توانند همانند آن را بیاورند، هر چند پشتیبان هم باشند.»

از گذشتهٔ دور تا امروز، مخالفان قرآن کریم متن‌هایی ارائه کرده‌اند که برای افراد غیرمتخصص ممکن است بی‌عیب جلوه کند، اما تاکنون هیچ‌یک از این متن‌ها در مراکز علمی و تخصصی، مورد قبول واقع نشده است و جملگی به فراموشی سپرده شده‌اند.

(درس ۴، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۲۱۷- گزینهٔ «۲» *(مرتضی محسنی‌کبیر)*

خداوند به کسانی که در الهی بودن قرآن کریم شک دارند و برای اثبات نهایت عجز و ناتوانی آنان، پیشنهاد آوردن حتی یک سوره مانند سوره‌های قرآن کریم را به آن‌ها داده است: «أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ: آیا می‌گویند: او به دروغ آن [قرآن] را به خدا نسبت داده است؟ بگو: اگر می‌توانید یک سوره همانند آن بیاورید.» این دعوت به مبارزه که پیش از چهارده قرن از آن می‌گذرد، مخالفان سرسخت اسلام را به چالش کشیده است، ولی آن‌ها هنوز نتوانسته‌اند.

آسان‌ترین راه برای غیرالهی نشان دادن اسلام و قرآن کریم، آوردن سوره‌ای مشابه یکی از سوره‌های این کتاب الهی است که درهمان آیهٔ ذکر شده، آمده است.

(درس ۴، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۲۱۸- گزینهٔ «۴» *(فردین سماقی)*

در هر دوره‌ای از زمان، مجموعه‌ای از افکار، عقاید و آداب و رسوم، فرهنگ نامیده می‌شود.

دانشمندان معمولاً دربارهٔ نوشته‌های گذشتهٔ خود تجدیدنظر می‌کنند ولی در قرآن تجدیدنظر وجود ندارد. (انجام درونی در عین نزول تدریجی)

(درس ۴، صفحه‌های ۴۵ و ۴۶)

۲۱۹- گزینهٔ «۳» *(فردین سماقی)*

طرح موضوعاتی همچون عدالت‌خواهی، علم‌دوستی و معنویت مربوط به «تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت» به عنوان یکی از جنبه‌های اعجاز محتوایی است و سخن گفتن قرآن دربارهٔ موضوعات متنوع مربوط به «جامعیت و همه‌جانبه بودن» قرآن است.

(درس ۴، صفحه‌های ۴۵ تا ۴۷)

۲۲۰- گزینهٔ «۳» *(محمدفرهان فخاریان)*

پیامبران (ع) کارهای خارق‌العاده‌ای انجام می‌دادند که هیچ‌کس بدون تأیید و اذن خداوند قادر به انجام آن‌ها نبود. قرآن کریم این کارهای خارق‌العاده را «آیت» یعنی نشانه و علامت نبوت می‌خواند و اندیشمندان اسلامی آن را معجزه می‌نامند.

(درس ۴، صفحهٔ ۴۱)

۲۲۱- گزینهٔ «۱» *(محسن بیاتی)*

- از کجا آمده‌ام آمدنم بهر چه بود: شناخت هدف زندگی

- به کجا می‌روم آخر ننمایی وطنم: درک آیندهٔ خویش

(درس ۱، صفحه‌های ۷ و ۸، برگرفته از سؤال ۵ خرداد ۱۴۰۳)

۲۲۲- گزینهٔ «۲» *(میثم هاشمی)*

حدیث «انّا معاشر الأنبیاء اُمرنا أن نکلّمَ النّاسِ عَلَی قَدر عقولهم: ما پیامبران مأمور شده‌ایم که با مردم به اندازهٔ عقلشان سخن بگوییم» به «رشد تدریجی سطح فکر مردم»، یکی از علل فرستادن پیامبران متعدد اشاره دارد.

(درس ۲، صفحهٔ ۱۹، برگرفته از سؤال ۱ آزمون خرداد ۱۴۰۳)

۲۲۳- گزینهٔ «۲» *(محمدفرهان فخاریان)*

لازمهٔ ماندگاری یک پیام، تبلیغ دائمی و مستمر آن است.

به علت رشد تدریجی فکر و اندیشه و امور مربوط به آن، مانند دانش و فرهنگ، لازم بود تا در هر عصر و دوره‌ای پیامبران جدیدی معبوث شوند، تا همان اصول ثابت دین الهی را درخور فهم و اندیشهٔ انسان‌های دوران خود بیان کنند و متناسب با درک آنان سخن گویند.

(درس ۲، صفحهٔ ۱۹، برگرفته از سؤالات امتحانات مدارس)

۲۲۴- گزینهٔ «۳» *(میثم هاشمی)*

شعر «یکی خط است ز اول تا به آخر/ بر او خلق جهان گشته مسافر» اشاره به دین واحد دارد.

(درس ۳، صفحهٔ ۳۱، برگرفته از سؤال ۱۱ امتحان نهایی مرداد ۱۴۰۵)

۲۲۵- گزینهٔ «۲» *(محمدفرهان فخاریان)*

- تعیین امام معصوم از طرف خدا سبب شد که مسئولیت‌های پیامبر (ص)، به‌جز دریافت وحی ادامه یابد.

- پیامبر اکرم (ص) فرموده است: «لا ضرر و لا ضرار فی الاسلام: اسلام با ضرر دین و ضرر رساندن مخالف است.»، این سخن به‌صورت یک قاعده درآمده و بسیاری از مقررات اسلامی را کنترل می‌کند. مثلاً روزهٔ ماه رمضان بر هر مکلّفی واجب است، اما اگر این روزه برای شخصی ضرر داشته باشد، بر او حرام می‌شود.

(درس ۳، صفحه‌های ۲۹ و ۳۱، مشابه امتحانات مدارس)

ترنج بوک
تلاش تو، مسیر موفقیت

۲۲۶- گزینهٔ «۳» *(مرتضی محسنی‌کبیر)*

فرهنگ مردم حجاز، آمیزه‌ای از عقاید نادرست و آداب و رسوم خرافی و شرک‌آلود بود. با وجود این، قرآن کریم نه تنها از این فرهنگ تأثیر نپذیرفت، بلکه به شدت با آداب جاهلی و رسوم خرافی آن مبارزه کرد و به اصلاح جامعه پرداخت و از موضوع‌هایی همچون عدالت‌خواهی، علم‌دوستی، معنویت و حقوق برابر انسان‌ها سخن گفته است (تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت).

قرآن در مورد همهٔ مسائل مهم و حیاتی که انسان در هدایت به سوی کمال بدان نیاز دارد، سخن گفته و چیزی را فروگذار نکرده است. این کتاب فقط از امور معنوی یا آخرت و رابطهٔ انسان با خدا سخن نمی‌گوید، بلکه از زندگی مادی و دنیوی انسان، مسئولیت‌های اجتماعی و رابطهٔ وی با انسان‌های دیگر سخن می‌گوید و برنامه‌ای جامع و همه‌جانبه را در اختیارش قرار می‌دهد. (جامعیت و همه‌جانبه بودن)

(درس ۴، صفحهٔ ۴۶، برگرفته از امتحانات مدارس)

۲۲۷- گزینهٔ «۳» *(محمدفرهان فخاریان)*

اعجاز لفظی قرآن کریم مانند ساختار زیبا و آهنگ موزون و دلنشین کلمه‌ها و جمله‌ها، شیرینی بیان و رسایی تعبیرات با وجود اختصار سبب شده بود که سران مشرکان، مردم را از شنیدن قرآن منع کنند. همین زیبایی لفظی، سبب نفوذ خارق‌العادهٔ این کتاب آسمانی در افکار و قلوب در طول تاریخ شده است و بسیاری از مردم به‌خصوص ادیبان و اندیشمندان تحت تأثیر آن مسلمان شده‌اند.

(درس ۴، صفحهٔ ۴۴، برگرفته از امتحانات مدارس)

۲۲۸- گزینهٔ «۱» *(فردین سماقی)*

آیهٔ «أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ وَ لَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللّٰهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا» بیانگر «انسجام درونی در عین نزول تدریجی» از جنبه‌های اعجاز محتوایی قرآن است.

(درس ۴، صفحهٔ ۴۵، برگرفته از سؤال ۱ قسمت الف امتحان نهایی ۱۴۰۳)

۲۲۹- گزینهٔ «۴» *(فردین سماقی)*

در جامعهٔ آن روز عربستان و حتی دیگر نقاط جهان، کرامت زنان نادیده گرفته می‌شد. در چنین فضایی، قرآن کریم با بیان کرامت زن و تساوی وی با مرد در انسانیت و قائل شدن حقوق خانوادگی و اجتماعی برای او، با این دیدگاه مبارزه می‌کرد. (تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت)

(درس ۴، صفحه‌های ۴۶، ۴۹ و ۵۰، برگرفته از سؤال ۳ امتحان نهایی خرداد ۱۴۰۳)

۲۳۰- گزینهٔ «۲» *(محمدفرهان فخاریان)*

جامعیت و همه‌جانبه بودن: قرآن کریم در مورد همهٔ مسائل مهم و حیاتی که انسان در هدایت به سوی کمال بدان نیاز دارد، سخن گفته است. امام باقر (ع) می‌فرماید: «خداوند آنچه را که امت تا روز قیامت به آن احتیاج دارد، در کتابش [قرآن] آورده است.»

(درس ۴، صفحهٔ ۴۶، مشابه امتحانات مدارس)

زبان انگلیسی (۲)

۲۳۱- گزینهٔ «۲» *(مانی صفائی)*

ترجمهٔ جمله: «فیلم ده دقیقه دیگر آغاز می‌شود. ما باید قبل از این که شروع شود بلیط‌ها را بخریم.»

۱) محافظت کردن ۲) آغاز شدن

۳) ناپدید شدن ۴) ترک کردن

(واژگان)

۲۳۲- گزینهٔ «۱» *(مانی صفائی)*

ترجمهٔ جمله: «من از یادگیری تاریخ لذت می‌برم زیرا به من کمک می‌کند تا متوجه بشوم مردم چه‌طور زندگی می‌کردند.»

۱) تاریخ ۲) واژه‌نامه

۳) همسایه ۴) ریاضی

(واژگان)

۲۳۳- گزینهٔ «۱» *(مانی صفائی)*

ترجمهٔ جمله: «معلم به ما وقت اضافی داد تا تکلیفمان را قبل از اتمام کلاس تمام کنیم.»

۱) اضافی ۲) فوق‌العاده

۳) قوی ۴) ساده

(واژگان)

تلاش در مسیر موفقیت

۲۳۴- گزینهٔ «۳» *(محمد حسینی‌مهر)*

نکتهٔ مهم درسی:

اسم "information" یک اسم غیرقابل شمارش است و نمی‌تواند جمع بسته شود (رد گزینه‌های «۱ و ۴»). ضمناً شمارندهٔ "piece" در شکل مفرد بدون معرف به‌کار نمی‌رود (رد گزینهٔ «۲»).

(گرامر)

۲۳۵- گزینهٔ «۱» *(بیتا قربان‌پور)*

نکتهٔ مهم درسی:

اسم "student" قابل شمارش بوده و با معرف‌های "little, a little" به کار نمی‌رود (رد گزینه‌های «۳ و ۴»). همچنین همراه با "only" به دلیل منفی بودن معنا جمله نیاز به "a few" داریم (رد گزینهٔ «۲»).

(گرامر)

۲۳۶- گزینهٔ «۴» *(بیتا قربان‌پور)*

از ساختار "thousands of" به‌همراه اسم جمع قابل شمارش برای بیان مفهوم «هزاران ...» استفاده می‌کنیم (رد گزینهٔ «۲»). شمارهٔ "thousand" به‌تنهایی و در اشاره به عدد «هزار» نیاز به یک عدد پیش از خود دارد؛ مانند "one thousand" (رد گزینهٔ «۱»). در همراهی با "a thousand" دیگر نیازی به "of" نداریم (رد گزینهٔ «۳»).

(گرامر)

ترجمهٔ متن درک مطلب:

سفر در فضا یکی از هیجان‌انگیزترین دستاوردهای تاریخ بشر است. در گذشته، انسان‌ها تنها می‌توانستند رؤیای ترک زمین و بازدید از دنیاهای دیگر را در سر بپرورانند. امروزه، فضانوردان برای مطالعهٔ جهان هستی و انجام آزمایش‌های علمی به فضا سفر می‌کنند. زندگی در فضا تفاوت بسیاری با زندگی روی زمین دارد. فضانوردان جاذبهٔ بسیار کمی را تجربه می‌کنند؛ از این رو، باید هر روز ورزش کنند تا بدنشان را قوی نگه دارند. آن‌ها همچنین به تجهیزات ویژه‌ای نیاز دارند تا اکسیژن، غذا، آب و محافظت لازم برایشان فراهم شود. اگرچه سفر فضایی دشوار و پرهزینه است، اما دانشمندان همچنان به ارتقای فناوری و کسب آگاهی بیشتر دربارهٔ جهان ادامه می‌دهند.

در آینده، ممکن است سفر به فضا برای افراد بیشتری امکان‌پذیر شود. هم‌اکنون برخی شرکت‌ها در حال تدارک سفرهایی برای گردشگرانی هستند که می‌خواهند تجربهٔ حضور در فضا را داشته باشند. دانشمندان نیز برای انجام مأموریت‌های آینده در ماه و مریخ برنامه‌ریزی می‌کنند. با این حال، سفر به نقاط دوردست فضا می‌تواند بسیار زمان‌بر باشد و چالش‌های متعددی ایجاد کند. فضانوردان ممکن است با محدودیت منابع مواجه شوند و مدت‌های طولانی دور از خانواده‌هایشان به‌سر ببرند. علی‌رغم این دشواری‌ها، کاوش‌های فضایی اهمیت زیادی دارند، زیرا به انسان‌ها کمک می‌کنند تا پدیده‌های جدیدی را کشف کرده و فناوری‌های سودمندی را توسعه دهند. با برنامه‌ریزی دقیق و تحقیقات مستمر، ممکن است انسان‌ها در آینده به نقاط دورتری از فضا سفر کنند.

۲۳۷- گزینهٔ «۲» *(بیتا قربان‌پور)*

ترجمهٔ جمله: «چرا فضانوردان هرروز در فضا ورزش می‌کنند؟»

«برای این‌که بدنشان را قوی نگه دارند.»

(درک مطلب)

۲۳۸- گزینهٔ «۲» *(بیتا قربان‌پور)*

ترجمهٔ جمله: «چرا فضانوردان به ابزار خاص نیاز دارند؟»

«برای این‌که غذا، آب، اکسیژن و حفاظت را فراهم کنند.»

(درک مطلب)

۲۳۹- گزینهٔ «۳» *(بیتا قربان‌پور)*

ترجمهٔ جمله: «با توجه به این متن، برخی شرکت‌ها در حال کار بر روی چه موضوعی هستند؟»

«برنامه‌ریزی سفر به فضا برای گردشگران»

(درک مطلب)

۲۴۰- گزینهٔ «۱» *(بیتا قربان‌پور)*

ترجمهٔ جمله: «واژهٔ "visiting" (رفتن، ملاقات‌کردن) در بند اول که زیر آن خط کشیده شده است، نزدیک‌ترین معنا را به ... دارد.»

«برای مدتی به جایی رفتن»

(درک مطلب)
